

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา

Research and Development Newsletter

ปีที่ 19 ฉบับที่ 209 ประจำเดือนมกราคม 2563

- ☞ บทบาทรัฐสภาในการพัฒนาโลก ระเบียบ กฎหมายที่เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- ☞ การศึกษาประเด็นเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย
- ☞ ความคิดเห็นของประชาชนต่อกรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันแบบถูกกฎหมาย

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา
Research and Development Newsletter
ปีที่ 19 ฉบับที่ 209
ประจำเดือน มกราคม 2563

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร
ด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้
ให้แก่บุคคลในวงงานรัฐสภา อันเป็นประโยชน์ต่อ
การปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2244 2067-8
โทรสาร 0 2244 2062

ที่ปรึกษา

นายคุณวุฒิ ตันตระกูล
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
นางอรรณพ พันธุ์เปรื่อง
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
นางสาวอุษา โฆษิตตระกูล
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

บรรณาธิการ

นางสิวาพร สุขเอียด

ผู้รวบรวม

นายจันทมร สีหาบุญลี

กองบรรณาธิการ

นางสาวนารีลักษณ์ ศิริวรรณ
นางสาวปิยะวรรณ ปานโต
นายสิฐสร กระแสร์สุนทร
นางสาววิมลรักษ์ ศานติธรรม
นางสาวปรียวรรณ สุวรรณสุนย์
นางสาววิจิตรา ประยูรวงษ์
นางสาวอัญชลี จวงจันทร์
นางสาววิลาลิณี ฉายรัตน์ตระกูล
นายคณาธิป ไกยชน

ฝ่ายจัดพิมพ์

นางสาวธณัฐดา หาเรือนศรี
นางณัฐชานันท์ หนูทองอินทร์

ฝ่ายเผยแพร่

นางภักก์ญา มากทองไทร
นางสาวนวลละออง พรแก้ว

บทบรรณาธิการ

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนาฉบับนี้เป็นฉบับแรกของปีพุทธศักราช 2563 กองบรรณาธิการได้คัดสรรองค์ความรู้มาเสนอในแต่ละคอลัมน์ เปิดเล่มด้วย **รอบด้านงานสภา** เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการสัมมนาสาธารณะ TSRI-ASEAN Public forum เรื่อง “ไทยกับการเป็นประธานอาเซียน: ไทยและอาเซียนได้ทำอะไร จะไปอย่างไรต่อ?” หัวข้อ “บทบาทรัฐสภาไทยกับทิศทางในการสนับสนุนประชาคมอาเซียนในอนาคต” คอลัมน์ **บทความวิจัย** เรื่อง พฤติกรรมการบริโภคของคนวัยทำงาน: ปัจจัยส่งผลกระทบต่อการใช้ซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร นำเสนออาหารเสริมของคนวัยทำงาน **งานวิจัยและพัฒนา 2** เรื่อง นำเสนอผลงานการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคือ บทบาทรัฐสภาในการพัฒนากลไกระเบียบ กฎหมายที่เสริมสร้างขีดความสามารถด้วยการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และผลงานการวิจัยประเด็นเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ **บทความที่น่าสนใจ** เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อถือทางโหราศาสตร์กับสังคมไทยและดวงชะตาในปี 2563 ที่สะท้อนให้เห็นว่า โหราศาสตร์กับสังคมไทยมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างยาวนาน **เกาะกระแสโพล** นำเสนอความเห็นของประชาชนต่อกรรбรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันแบบถูกกฎหมาย และความคืบหน้าของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปิดท้ายด้วย **รอบโลกวิจัย** เรื่อง มาตรการลดจำนวนผู้ขับขี่สูงอายุของญี่ปุ่น ซึ่งไทยควรมีการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ด้านการกำหนดมาตรการภาครัฐสำหรับรองรับสังคมผู้สูงอายุในประเทศต่อไป

กองบรรณาธิการเอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารข่าวสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านทุกท่าน และขอขอบคุณท่านผู้อ่านที่ได้ให้ความสนใจเอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อนึ่ง ภาพปกในครั้งนี้นำมาจาก <https://www.prachachat.net/property/news-135543> จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ และในโอกาสวาระดิถีขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2563 กองบรรณาธิการขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย อำนวยพรให้ทุกท่านประสบแต่ต่อสิริมงคลทั้ง 4 ประการคือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ ตลอดไปด้วยเทอญ

สารบัญ

หน้า

รอบด้านงานสภา

- บทบาทรัฐสภาไทยกับทิศทางในการสนับสนุนประชาคมอาเซียนในอนาคต 1
เรียบเรียงโดย **จันทมร สีหาบุญลี**

บทความวิจัย

- พฤติกรรมการบริโภคอาหารเสริมของคนวัยทำงาน 3
เรียบเรียงโดย **ปิยะวรรณ ปานโต**

งานวิจัยและพัฒนา

- บทบาทรัฐสภาในการพัฒนากลไก ระเบียบ กฎหมายที่เสริมสร้าง
ขีดความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 8
เรียบเรียงโดย **นารีลักษณ์ ศิริวรรณ**
- การศึกษาประเด็นเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย 16
เรียบเรียงโดย **คณาริพ ไกยชน**

บทความที่น่าสนใจ

- ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์กับสังคมไทยและดวงชะตาในปี 2563 27
เรียบเรียงโดย **สิฐุสร กระแสร์สุนทร**

เกาะกระแสไฟ

- ความคิดเห็นของประชาชนต่อกรับจ้างสาธารณสุขผ่านแอปพลิเคชันแบบถูกกฎหมาย 34
เรียบเรียงโดย **อัญชลี จวงจันทร์**

รอบโลกวิจัย

- มาตรการลดจำนวนผู้ขับขี่สูงอายุของญี่ปุ่น 38
เรียบเรียงโดย **วิลาสิณี ฉายรัตน์ตระกูล**

รอบด้านงานสภา

บทบาทรัฐสภาไทยกับทิศทางในการสนับสนุนประชาคมอาเซียนในอนาคต

เรียบเรียงโดย...จันทรม สืหาบุญลี

ที่มา: สัมมนาสาธารณะ TSRI-ASEAN Public Forum. โดย สถาบันพระปกเกล้า, 2562,
<http://www.kpi.ac.th/news/gallery/data/713>

บทบาทรัฐสภาไทยกับทิศทางในการสนับสนุนประชาคมอาเซียน เป็นหัวข้อหนึ่งในเวทีสัมมนาสาธารณะ TSRI-ASEAN Public Forum เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2562 จัดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่าง โครงการจับตาอาเซียน (ASEAN Watch) ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสถาบันพระปกเกล้า ณ โรงแรมสวิสโฮเทล กรุงเทพฯ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนา คือ 1) เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทของไทยในฐานะประธานอาเซียน ผลที่ได้และทิศทางในอนาคต 2) ระดมสมองในการสร้างแนวทางและบทบาทของไทยในประชาคมอาเซียนต่อไป 3) สร้างเครือข่ายทางนโยบายที่เกี่ยวข้องในหมู่ผู้กำหนดนโยบาย นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมวันสัมมนาแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงเช้า เป็นการกล่าวนำและการสัมมนาหัวข้อ “ไทย อาเซียน และมหาอำนาจในอินโด-แปซิฟิก” เพื่อวิเคราะห์การวางตำแหน่งของไทยและอาเซียนในการดำเนินความสัมพันธ์กับชาติมหาอำนาจ ช่วงบ่ายเป็นการสัมมนาหัวข้อ “บทบาทรัฐสภาไทยกับทิศทางในการสนับสนุนประชาคมอาเซียนในอนาคต” เพื่อนำเสนอบทบาทของรัฐสภาไทยในการสนับสนุนกิจกรรมและพัฒนาการของประชาคมอาเซียน และปิดท้ายด้วยการสัมมนาหัวข้อ “ไทยกับการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทาง

เศรษฐกิจ (RCEP)” เพื่อนำเสนอบทบาทของไทย ในการผลักดันความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ตลอดจนอุปสรรค ความท้าทายและแนวโน้มในการเจรจาครั้งต่อไป

หัวข้อบทบาทรัฐสภาไทยกับทิศทางในการสนับสนุนประชาคมอาเซียนในอนาคต ซึ่งมีผู้อภิปราย ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิสระ เสรีวัฒนวุฒิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกิตติ วัฒนะสินธุ์ สมาชิกวุฒิสภา นายอิสรา สุหนทรวัฒน์ อดีตเลขาธิการสมัชชาประชาชนรัฐสภาอาเซียน สาระสำคัญของการอภิปรายคือ รัฐสภาจะต้องมีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมให้รัฐสภาของประเทศสมาชิกรัฐสภาอาเซียนให้เกิดการรวมตัวกันในลักษณะ Partnership ภายใต้หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน การขับเคลื่อน ASEAN Centrality การผลักดันให้รัฐสภา มีความเชื่อมโยงกับประชาชน ตลอดจนการเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ตามข้อตกลงร่วมกันอันจะเป็นการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ รัฐสภาควรมีบทบาทในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การสร้างนวัตกรรมดิจิทัล ยุทธศาสตร์ด้าน Logistic แบบไร้รอยต่อ การสร้างเมืองอัจฉริยะ การสร้างกฎระเบียบที่ดี หรือ Good Regulatory Practice (GRP) การสร้างการติดต่อระหว่างประชาชนกับประชาชน กระบวนการตรากฎหมาย และความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสมาชิกรัฐสภากับประชาชน ที่ต้องตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน พร้อมควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศเกี่ยวกับทิศทางของโลกที่สอดคล้องกับประเทศสมาชิกสมัชชาประชาชนอาเซียน ในการปรับปรุงกฎระเบียบให้มีมาตรฐานเดียวกัน ทั้งควรจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา การให้ความสำคัญกับประชาชน การให้ประชาคมอาเซียนเคารพหลักนิติธรรมและความร่วมมือระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ นอกจากนี้ จะต้องมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนในภูมิภาคอาเซียนรู้จักและให้ความสนใจสมัชชาประชาชนอาเซียน (AIPA) ให้มากขึ้น และต้องมีการบูรณาการกฎหมายเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนในด้านต่าง ๆ ให้เป็นรูปธรรม และสมัชชาประชาชนอาเซียนควรมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างประชาชน สมาชิกสภาและฝ่ายบริหารให้เกิดความร่วมมือในการผลักดันการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน เพื่อให้ประชาชนภายในภูมิภาคได้ตระหนักรู้ร่วมกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนต่อไป

บรรณานุกรม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักบริหารงานกลาง. การสัมมนาในหัวข้อ “บทบาทรัฐสภาไทยกับทิศทางในการสนับสนุนประชาคมอาเซียนในอนาคต. สืบค้น 28 ธันวาคม 2562 จาก

http://www.parliament.go.th>ewt>parliament_Parcy>ewt_news

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักการพิมพ์. รู้จัก AIPA เข้าใจอาเซียน. สืบค้น 28 ธันวาคม 2562

จาก http://www.parliament.go.th>ewt>Parliament_pary>ewt_dl_link

ภาพอ้างอิง

มหานครข่าว. (2562). TSRI-ASEAN Public Forum. สืบค้น 28 ธันวาคม 2562 จาก

<http://www.newstown.com/public/2019/12/18/74658/>

บทความวิจัย

พฤติกรรมการบริโภคของคนวัยทำงาน: ปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจ ซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

เรียบเรียงโดย...ปิยะวรรณ ปานโต

ที่มา: เลือktanอาหารเสริมอย่างไรให้เหมาะกับตัวเอง, 2560, www.maerakluke.com/topics/12153

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารเสริมเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนในสังคมเมืองจนเป็นกระแสบริโภคนิยม ซึ่งเป็นพฤติกรรมการบริโภคหนึ่งของคนทันสมัยที่ให้ความสำคัญเรื่องสุขภาพ ขณะที่ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมในท้องตลาดปรากฏการโฆษณาสรรพคุณช่วยบำรุงและเสริมสร้างส่วนต่าง ๆ ในร่างกาย รวมไปถึงสามารถรักษาโรคได้ด้วย ส่งผลให้คนหนุ่มสาววัยทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนเมืองมีการใช้ชีวิตที่เร่งรีบและต้องทำงานแข่งกับเวลา คือ นอนดึกแต่ต้องตื่นเช้า มีการพักผ่อนน้อย หันมาสนใจและใส่ใจสุขภาพกันมากขึ้น ด้วยการรับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อช่วยเติมเต็มสารอาหารที่ร่างกายควรจะได้รับในแต่ละวัน ทั้งนี้ ผลการสำรวจเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคของคนวัยทำงานที่ถือเป็นพฤติกรรมเสี่ยง กล่าวคือ คนวัยทำงานมีการบริโภคอาหารหลักครบทั้ง 3 มื้อ น้อยกว่าวัยอื่น ๆ ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารให้แก่ประชาชนในวัยทำงาน เนื่องจากหากกลุ่มคนวัยทำงานมีสุขภาพไม่ดีอาจนำมาซึ่งผลกระทบต่อด้านการสูญเสียทางเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศได้

บทความวิจัยคอลัมน์นี้จึงขอนำเสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคของคนวัยทำงาน ประกอบด้วย ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคว่ามีเหตุและปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

สุชาวดี พุกกะเวส (2554) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซี” ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครและเขตปทุมธานี จำนวน 400 คน ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซีเป็นประจำส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ซึ่งมีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี และเป็นนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ โดยผู้บริโภคส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซี เนื่องจากความรักสุขภาพ โดยมีความถี่ในการซื้อส่วนใหญ่จะซื้อ 1 ครั้งต่อเดือน และสถานที่จำหน่ายที่ผู้บริโภคนิยมไปซื้อเป็นประจำ คือ ร้านขายยาทั่วไป และจำนวนเงินที่ซื้อแต่ละครั้งเป็นเงิน 500-1,000 บาท ส่วนพฤติกรรมผู้บริโภคต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซี ได้แก่ トラผลิตภัณฑ์และแหล่งข้อมูลข่าวสาร เป็นมูลเหตุให้ผู้บริโภคเลือกสิ่งที่ตรงตามความต้องการก่อนการตัดสินใจซื้อ โดยมีกระบวนการที่สำคัญในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซี ได้แก่ การรับรู้ถึงความต้องการ การค้นหาข้อมูลและการตัดสินใจซื้อ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย เนื่องจากผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 20-30 ปี ดังนั้น ผู้ผลิตควรที่จะเน้นให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซีเพิ่มขึ้น และขณะที่พฤติกรรมการบริโภค ได้แก่ トラผลิตภัณฑ์เป็นเหตุผลในการเลือกซื้อ ดังนั้น ผู้ผลิตควรจะให้ความสำคัญ ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซีแก่ผู้บริโภคให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ และบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซีต่อไปอย่างต่อเนื่อง

พลวัฒน์ เศรษฐนุรักษ์ (2556) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสุขภาพของผู้บริโภค ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการศึกษาวิจัยของพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสุขภาพของผู้บริโภค ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมเพราะต้องการบำรุงสุขภาพมากที่สุด ส่วนใหญ่ซื้อจากร้านค้าทั่วไปโดยเฉลี่ยเดือนละครั้ง สื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากที่สุดคือ โทรทัศน์ แหล่งที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารเสริม ได้แก่ ตัวแทนจำหน่าย และพนักงานขาย ส่วนรายจ่ายการซื้ออาหารเสริมประมาณ 1,001-2,000 บาทต่อเดือน และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสุขภาพของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมตามลำดับ ส่วนข้อคิดเห็นที่มีต่อการใช้ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสุขภาพ พบว่า ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสุขภาพมีราคาสูง มีการโฆษณาผลิตภัณฑ์เกินความเป็นจริง อีกทั้งผลิตภัณฑ์ด้อยคุณภาพใช้แล้วเห็นผลช้า ข้อมูลผลิตภัณฑ์บอกสรรพคุณไม่ชัดเจน และผลิตภัณฑ์เป็นของปลอม ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการควรปรับปรุงแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย คำนึงถึงมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ในการตรวจสอบคุณภาพ และกำหนดราคาให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ มีทำเลที่ตั้งสะดวกในการหาซื้อ มีพนักงานขายที่ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์คอยให้คำแนะนำ เพื่อจูงใจให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์

อุบลรัตน์ ชมรรัตน์ (2558) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพชนิดแคปซูล ของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร” โดยเก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลวัยทำงานที่ซื้อหรือเคยซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพชนิดแคปซูล และอาศัยอยู่ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 64.8 มีช่วงอายุส่วนใหญ่ระหว่าง 31–40 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และประกอบอาชีพพนักงานบริษัท รายได้ระหว่าง 35,001–45,000 บาท และซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมอาหารให้ตนเองรับประทาน ซึ่งการซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมใช้งบประมาณครั้งละ 401–600 บาท โดยมีการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากพนักงานขายและรองลงมาตามลำดับ คือ เกสซกร เพื่อนหรือญาติ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและรับข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์และวิทยุ

จากการวิเคราะห์การสื่อสารการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพชนิดแคปซูล ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการขายโดยบุคคล รองลงมา การส่งเสริมการขาย คือ ด้านโฆษณาด้านประชาสัมพันธ์ และด้านการตลาด

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยสำหรับการนำไปใช้ทางธุรกิจ มีดังนี้

1. ปัจจัยด้านการสื่อสารการตลาดพบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องของพนักงานขายมีความรู้ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นอย่างดี พนักงานขายมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความกระตือรือร้นในการให้บริการ ดังนั้น การทำกลยุทธ์ด้านการสื่อสารการตลาด โดยเฉพาะด้านการขายโดยบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

2. ด้านคุณค่าตราสินค้าพบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องของความเชื่อมั่นในคุณภาพตราสินค้าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ตัดสินใจซื้อ เมื่อเห็นตราสินค้าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสามารถแยกแยะได้ และเมื่อต้องการซื้ออาหารเสริมจะเลือกตราสินค้าที่รับประกันอยู่เป็นประจำเป็นอันดับแรก ดังนั้น ธุรกิจผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพเป็นอย่างมาก พร้อมทั้งรักษาคุณภาพตราสินค้าให้ได้มาตรฐาน

นันทิดา ทองอ่อน และ ปราณี เอี่ยมละออภักดี (2560) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การแบ่งกลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเสริมคอลลาเจนในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยใช้ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้บริโภคและความต้องการที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาด” โดยศึกษาจากประชากรที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นผู้ซื้อและผู้บริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเสริมคอลลาเจน จำนวน 100 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 31–40 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน 20,001–30,000 บาท และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเสริมคอลลาเจน มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านความสนใจในการซื้อผลิตภัณฑ์ พบว่า การแจกลินค้าทดลองมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคมากที่สุด 2) ด้านผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ พบว่า ผู้บริโภคให้ความสนใจซึ่งผลิตภัณฑ์อาหารเสริมคอลลาเจนที่มีดารานักแสดงเป็นพรีเซ็นเตอร์ของผลิตภัณฑ์ (Celeb Marketing) ทำให้สามารถเรียกความสนใจจากผู้บริโภคได้เป็นอย่างดีและสร้างการจดจำง่ายและยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับตราสินค้า 3) ด้านโอกาสในการซื้อ พบว่า ผู้บริโภคสนใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมคอลลาเจนในช่วงที่ร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอหรือนอนน้อยส่งผลให้กังวลต่อปัญหาที่รบกวนใจจะตามมา 4) ด้านสถานที่ซื้อ พบว่า ผู้บริโภคนิยมซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริม

คอลลาเจนจากร้านไฮเปอร์มาร์เก็ต เช่น ร้านบูท วัตสัน ซูโรยะ เป็นต้น ที่เป็นจำหน่ายสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และกลุ่มเครื่องสำอางเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย มีดังนี้

1. **กลุ่ม Beauty lover** (กลุ่มสนใจความงาม) เป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญมากต่อการหาข้อมูลด้วยตัวเองก่อนการตัดสินใจบริโภค โดยเน้นการซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมคอลลาเจนขนาดทดลองมาบริโภคก่อนจะตัดสินใจซื้อขนาดใหญ่ขึ้น และตระหนักว่าเมื่อร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอหรือนอนน้อยจะต้องบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเสริมคอลลาเจน

2. **กลุ่ม Indy lover** (กลุ่มมองหาทางเลือก) เป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญมากต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาด โดยเน้นนโยบายสะสมแต้ม เพื่อใช้เป็นส่วนลด 50% ในการซื้อครั้งต่อไป รวมถึงนโยบายการแจกสินค้าทดลองมีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมคอลลาเจนเป็นอย่างมาก

3. **กลุ่ม Smart lover** (กลุ่มรักสุขภาพ) เป็นกลุ่มที่เน้นการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ/แพทย์หรือเภสัชกร ก่อนการตัดสินใจบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเสริมคอลลาเจน เพราะเภสัชกรเป็นบุคคลหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจของผู้บริโภค

เหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของคนวัยทำงาน มีดังนี้

1. ความสะดวกในการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ประเภทเสริมอาหาร อาทิ ผ่านตัวแทนขายตรง ร้านขายยาผ่านสื่อออนไลน์
2. มาตรฐานหรือความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร อาทิ มีการโฆษณา สร้างความน่าเชื่อถือ
3. เพื่อน และบุคคลที่รู้จักส่งผลต่อการตัดสินใจโดยเฉพาะคนในครอบครัว
4. สรรพคุณตรงต่อความต้องการ อาทิ บำรุงร่างกาย ป้องกันโรคและรักษาโรคได้
5. มีการนำนักแสดงหรือดารามาเป็นพรีเซ็นเตอร์แนะนำผลิตภัณฑ์ ทำให้ง่ายต่อการจดจำ

ข้อควรระวังการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

การเลือกรับประทานผลิตภัณฑ์จากเสริมอาหาร หากรับประทานในปริมาณที่มากเกินไปกว่าร่างกายต้องการอาจทำให้ส่งผลเสียต่อร่างกายได้ คือ ไปทำลายสารอาหารในร่างกายที่มีอยู่ นอกจากนี้ ผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยโตรอนโต ประเทศแคนาดา พบว่า วิตามินและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและผลิตภัณฑ์ด้านอนุมูลอิสระมีความเกี่ยวเนื่องและมีความเสี่ยงของโรคหัวใจและหลอดเลือดในสมอง และหากรับประทานติดต่อกันเป็นเวลานาน จะทำให้ตับทำงานหนักขึ้น เพื่อกรองคัดเลือกสารอาหาร จึงมีความเสี่ยงที่ตับและไตจะเสื่อมอักเสบ จนติดเชื้อในภายหลังได้ หรืออาจมีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้รับประทานโดยตรงนอกเหนือจากการรับประทานหลักตามปกติ และยังเสริมสร้างสารอาหารบางอย่างให้กับร่างกาย แต่เนื่องจากผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีการโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เชื่อว่าสามารถบำรุงร่างกาย และส่งผลต่อการเลือกซื้อ

และบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพมากขึ้น ผู้บริโภคควรตระหนักถึงการรับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารหรือสารต้านอนุมูลอิสระ เนื่องจากบางครั้งไม่เพียงเป็นการฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็น แต่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพได้ ผู้บริโภคควรศึกษาว่ามีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหนในการเลือกทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร รวมถึงศึกษาสรรพคุณและปริมาณการบริโภคที่ควรจะได้รับแต่ละวัน ดังนั้น กลุ่มบุคคลทุกเพศ ทุกวัย จึงควรหันมาใส่ใจเรื่องคุณภาพของสินค้า เพื่อให้ตรงกับความต้องการของร่างกายอย่างแท้จริง โดยต้องศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับอาหารเสริมชนิดนั้น ๆ จึงมีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมเกี่ยวกับการบริโภคและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารแก่ทุกกลุ่มบุคคล โดยผ่านสื่อทุกประเภท อาทิ สื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
2. การรณรงค์ให้มีการลดการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่โฆษณาเกินความจริงทั้งที่ไม่ถูกต้อง และไม่คุ้มค่า และมีการส่งเสริมรณรงค์ให้มีการรับประทานอาหารที่ครบถ้วนและมีประโยชน์
3. สร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการโภชนาการอาหาร รวมถึงประเภทอาหาร จำนวนพลังงานที่ได้รับ และความหลากหลายในการรับประทานอาหารแต่ละมื้อ/วัน/สัปดาห์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการรับประทานให้เหมาะสมกับร่างกายและช่วงวัย

บรรณานุกรม

- นันทิดา ทองอ่อน และ ปราณีย์ เอี่ยมละออภักดิ์. (2560). การแบ่งกลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเสริมคอลลาเจนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ปัจจัยด้านพฤติกรรมการบริโภคและความต้องการที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาด. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, คณะบริหารธุรกิจ, ภาควิชาการตลาด.
- พลวัฒน์ เศรษฐฐานุรักษ์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสุขภาพของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, คณะบริหารธุรกิจ.
- มนาลี ศรีเปารยะ เพ็ญพงษ์. (ม.ป.ป.) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ศึกษาพฤติกรรมและการตัดสินใจบริโภคอาหารของประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี. สืบค้น 25 พฤศจิกายน 2562 จาก <http://www.fhaprogram.org/media/pdfs/reports/abc9ef59>
- สุชาติ พุกกะเวส. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, คณะบริหารธุรกิจ.
- อุบลรัตน์ ชมรัตน์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพชนิดแคปซูลของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, คณะบริหารธุรกิจ.
- อันตราย!! ผลข้างเคียงจากการกินอาหารเสริมเกินขนาด. (3 มีนาคม 2561). สืบค้น 20 มิถุนายน 2562 จาก <http://today.line.me/th/pc/article/อันตราย...>

ภาพอ้างอิง

- เลือกทานอาหารเสริมอย่างไรให้เหมาะกับตัวเอง. (2560). สืบค้น 8 มกราคม 2563 จาก www.maerakluke.com/topics/12153

งานวิจัยและพัฒนา

บทบาทรัฐสภาในการพัฒนากลไก ระเบียบ กฎหมายที่เสริมสร้าง ขีดความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เรียบเรียงโดย...นารีสลักษณ์ ศิริวรรณ

วิจัยโดย...นายเฉลิมศักดิ์ บุญนำ

ที่มา: *ท่องเที่ยวชุมชน 4 จังหวัดวิถีคนใต้*. โดย แอว์ดี, 2561, aewdee-review.com/2018/09/23ท่องเที่ยวชุมชน-4-จังหวัด/

การพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนมีมิติการพัฒนาที่ต้องจัดการให้เกิดความสมดุลใน 4 มิติ กล่าวคือ มิติเจ้าบ้าน (Host) มิติผู้มาเยือน (Guest) มิติกลไกการบริหารจัดการท่องเที่ยว (Tourism Mechanism) และมิติด้านคุณภาพการบริการ (Service Quality) ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ปัญหาที่สำคัญของการพัฒนา การท่องเที่ยวของไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน คือ การจัดการฐานทรัพยากรและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Supply) ที่ขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากอำนาจในการพัฒนาและบริหารจัดการท่องเที่ยวอยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งผลให้การจัดการอุปทานในการท่องเที่ยวไร้ทิศทาง ไม่มีเอกภาพขององค์กรรวม (Holistic) และขาดการบูรณาการ (Integration) ตลอดจนพบปัญหาด้านการกำกับดูแล (Regulator) โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น 1) ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม 2) การคมนาคมและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวขาดคุณภาพและมาตรฐาน 3) สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานทางการท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ 4) บุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวขาดประสบการณ์และทักษะที่จำเป็นใน

การประกอบอาชีพ 5) ปัญหาความไม่ปลอดภัยของนักท่องเที่ยว 6) ปัญหาการไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างจริงจัง เป็นต้น

หากพิจารณามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการท่องเที่ยวของประเทศไทย พบว่ายังมีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการแก้ไข คือ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่ทำหน้าที่ควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและส่งผลให้ผู้ประกอบการนำเที่ยวต้องปฏิบัติตาม มีการคุ้มครองนักท่องเที่ยวในการซื้อบริการรายการนำเที่ยวในลักษณะเหมาจ่ายซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้เพียงกว้าง ๆ เท่านั้น ทั้งนี้ การปรับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผล โดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เป็นอุตสาหกรรมหลักในการขับเคลื่อนประเทศ สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและประเทศชาติให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ เป็นการยกระดับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในระดับมาตรฐานสากล ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลส่งเสริมการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ เช่น จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์และวีดิทัศน์ รวมถึงจัดการพื้นที่และอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง แต่พบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหลายฉบับเป็นกฎหมายเก่า ล้าสมัย มีความขัดแย้งกันระหว่างกฎหมาย และมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยบทบาทรัฐสภาในการพัฒนาโลก ระเบียบ กฎหมาย ที่เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเชิงพัฒนาและให้เกิดการมีส่วนร่วมและการกระจายรายได้สู่ชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยว และการบังคับใช้กฎหมายที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
2. ศึกษาการพัฒนาโลก ระเบียบ กฎหมาย นโยบายภาครัฐที่เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
3. เสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานผู้รับผิดชอบในเชิงนโยบายต่อโลกของรัฐบาล
4. เสนอแนะบทบาทรัฐสภาต่อการพัฒนาโลก ระเบียบ กฎหมาย นโยบายภาครัฐที่เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

วิธีการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วย ตัวแทนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้งของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคธุรกิจและภาคประชาชน และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) อนุกรรมการการท่องเที่ยวจังหวัด กรรมการสภาวัฒนธรรม ตำรวจท่องเที่ยว

มัคคุเทศก์ เจ้าหน้าที่และนักวิชาการ ใน 4 จังหวัดของแต่ละภาค คือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ อุดรธานี และสงขลา

ผลการศึกษาวิจัย

การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศทั่วโลกที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสื่อประชาสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของประเทศ อย่างไรก็ตาม แม้การดำเนินงานในระยะที่ผ่านมาจะประสบความสำเร็จในด้านปริมาณนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว แต่ยังประสบปัญหาและอุปสรรคสำคัญหลายประการ ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว การกระจุกตัวของสถานที่ท่องเที่ยวในเมืองหลัก ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในด้านลบที่ต้องเร่งแก้ไขปรับปรุง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว รวมทั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรท่องเที่ยวและขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว ข้อจำกัดในการพัฒนาและยกระดับบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ความล้าสมัยและความขัดแย้งของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การขาดข้อมูลเชิงลึกในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนขาดการบูรณาการทำงานของกลไกการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงระบบ

ในช่วง พ.ศ. 2561 มีนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคต่าง ๆ เข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ยุโรป เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง อเมริกา โอเชียเนีย และแอฟริกา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับกระแสเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Create Economy) ที่ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในการสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยพบว่า ประเทศต่าง ๆ ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่จำหน่ายเพื่อสร้างกลยุทธ์ของการท่องเที่ยวให้มีความแตกต่างจากคู่แข่ง ทั้งนี้ ในส่วนของประเทศไทยโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรมและกระทรวงมหาดไทยได้มีการกำหนดนโยบายและมาตรการให้แต่ละจังหวัดค้นหาเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่มีความโดดเด่น เพื่อนำไปเชื่อมโยงกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเจาะจงกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่สนใจเกี่ยวกับรากเหง้าของวิถีชีวิตแบบไทยในเมืองรอง 55 จังหวัด ภายใต้โครงการ “เที่ยวทั่วไทย ไปถึงถิ่น” ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในท้องถิ่นผ่านการเดินทางท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) มรดกโลก 2) อุทยานประวัติศาสตร์ 3) พิพิธภัณฑสถาน และ 4) แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ครอบคลุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้การบริหารจัดการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างถูกต้องและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว ดังนั้น จึงต้องมีการศึกษากฎหมายด้านการท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยพิจารณาจำแนกประเภทและจัดการกฎหมายท่องเที่ยวให้มีความทันสมัย สามารถนำไปบังคับใช้ได้อย่างถูกต้อง เพื่อสามารถควบคุมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะในการศึกษารูปแบบนี้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับกฎหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและขยายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยวตามวิถีทางที่ยั่งยืน เป็นรูปแบบท่องเที่ยวสมัยใหม่ที่สร้างรายได้เพื่อเศรษฐกิจของประเทศที่เกิดการพัฒนาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และเมื่อพิจารณาสภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน

ในพื้นที่ ภาพลักษณ์ เศรษฐกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีอยู่หลายฉบับในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ทั้งในส่วนของโบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่ทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมา ทรัพยากรวัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี การท่องเที่ยววัฒนธรรมและประเพณี การท่องเที่ยววิถีชีวิต ชนบท พบปัญหาของกฎหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้น ใน 4 กลุ่ม คือ 1) กฎหมายเกี่ยวกับองค์การที่ดูแลสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยทั่วไป 2) กฎหมายควบคุมนักท่องเที่ยว 3) กฎหมายควบคุมดูแลและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว และ 4) กฎหมายควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ผลการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ พบว่า กฎระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีดังนี้

1. พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาและอนุรักษ์ประเพณีและศิลปวัฒนธรรม
2. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมและรักษาซึ่งความรู้ การแสดงออก การปฏิบัติ ทักษะทางวัฒนธรรม
3. พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
4. พระราชบัญญัติรักษาคลอง ร.ศ.121 เป็นกฎหมายที่จัดการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาเกาะรัตนโกสินทร์
5. พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535, พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยว และการให้บริการเกี่ยวกับคำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว
6. พระราชบัญญัติคุ้มครองส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่ให้การคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาและการแพทย์แผนไทย
7. พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพ
8. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2523 และ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้าออกประเทศไทยในฐานะนักท่องเที่ยว
9. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2496 และฉบับที่ 19 ฉบับที่ 20 พ.ศ. 2548 เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกนอกราชอาณาจักร การเสียภาษีตามอัตราศุลกากรของนักท่องเที่ยว
10. กฎหมาย/กฎระเบียบ/กลไกที่ส่งเสริม และนำมาบังคับใช้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ มาตรการทางภาษี โดยการซื้อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ต้องเป็นบุคคลธรรมดา ไม่รวมคณะบุคคล ใช้สำหรับการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สินค้าหรือบริการทางการท่องเที่ยวนั้น ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 ของราคาสินค้าหรือบริการ กรณีสินค้าหรือบริการได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่สามารถนำมาหักลดหย่อนได้ ต้องมีหลักฐานเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร และ

สำหรับสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่สามารถใช้ลดหย่อนภาษีได้ คือ ค่าตัวเครื่องบินของสายการบินที่มีการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยต้องเป็นเที่ยวบินในประเทศ

11. กฎหมาย/กฎระเบียบ/กลไกที่ส่งเสริม และนำมาบังคับใช้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ เกี่ยวกับความปลอดภัยจากการถูกลอกหลวงเอาเปรียบของนักท่องเที่ยว เมื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการขยายตัว สิ่งที่มาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ อุปนิสัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นการลอกหลวงนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ จากกลุ่มมิชชันนารีก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

12. กฎหมาย/กฎระเบียบ/กลไกที่ส่งเสริม และนำมาบังคับใช้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ มาตรการด้านงบประมาณและกองทุน เกี่ยวกับการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวเมื่อเกิดความสูญเสียหรือเสียหายใด ๆ โดยมีได้เกิดจากความประมาท หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยวเอง

13. กฎหมาย/กฎระเบียบ/กลไกที่ส่งเสริม และนำมาบังคับใช้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ มาตรการเกี่ยวกับการยกระดับความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวด้วยการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการจัดการภายใต้ภาวะวิกฤต กรณีศึกษาเหตุระเบิดที่บริเวณสี่แยกราชประสงค์ และ (2) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ด้านการท่องเที่ยวไทย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

1. ข้อเสนอแนะด้านกลไกการขับเคลื่อน

1) ควรมีการจัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อเชื่อมโยงวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ชาติในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ประเทศจีน ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของประเทศไทย รวมถึงการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ

2) กระตุ้นการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวตามนโยบายภาครัฐ เพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศในพื้นที่การท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรอง และเป็นการกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มรดกทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งก่อให้เกิดรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของประเทศ

3) กระตุ้นการนำเสนอวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การแสดงอาหาร ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพื้นที่และชาติ รวมถึงที่พักที่มีรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรม ที่พัก เช่น บูติกโฮเทล (Boutique Hotel) เป็นที่พักขนาดเล็กไม่ใหญ่ มีการออกแบบเฉพาะเพื่อนำเสนอศิลปวัฒนธรรมเน้นความน่าสนใจให้กับลูกค้าที่ต้องการความสุขทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงวัฒนธรรมแบบบูรณาการในรูปแบบครบวงจร

4) ดำเนินการสร้างสรรคแคมเปญโฆษณา เช่น “Amazing Thailand” “Amazing ไทยแท้” เพื่อการสร้างภาพลักษณ์และมุมมองให้กับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศมองเห็นความน่าสนใจการสร้างความสุขผ่านการท่องเที่ยวไทยแบบสัมผัสที่สามารถเข้าถึงเรื่องราว เรื่องเล่าของประเทศไทย ชวนให้เกิดความต้องการมาสัมผัสการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะเชิงวัฒนธรรมไทย และที่น่าสนใจในเรื่องประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Thai Local Experience) ผ่านการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชนท้องถิ่นหรือ ภาพยนตร์การนำเสนอเรื่องราวถ่ายทอดประสบการณ์ เช่น ภาพยนตร์ Local Hero นำเสนอเรื่องราวแนวอนุรักษ์ธรรมชาติ ผู้อนุรักษ์วิถีชีวิต วัฒนธรรม สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ถ่ายทอด

เรื่องราวสร้างแรงบันดาลใจ สร้างกระแสการท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Facebook Youtube Instagram, Influencer และ LINE TV)

5) ดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ยอดนิยมสำหรับกลุ่มเป้าหมายคนรุ่นใหม่ เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งต่อข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญในคนรุ่นต่าง ๆ นำเสนอเรื่องราว บอกเล่าวิถีชีวิตวัฒนธรรม (More Authentic) เรื่องราวเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร (More Gastronomy) และวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น (More Inspired) เป็นต้น

6) การสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมีการสร้างฐานข้อมูลทั้งในรูปแบบภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ผ่านศูนย์ข้อมูลข่าวสารการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของประเทศไทย พร้อมทั้งระบบการท่องเที่ยวออนไลน์เข้าชมแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และมีภัณฑารักษ์ประจำสถานที่นำชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ การดูแลการจัดแสดงวัตถุที่สำคัญของชาติ

7) ดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบ การพัฒนาข้อมูล ออกแบบและจัดทำเอกสารเผยแพร่ ได้แก่ อินโฟกราฟิกเพื่อการประชาสัมพันธ์จังหวัด โปสเตอร์เพื่อการประชาสัมพันธ์เทศกาลงานประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นและชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมผ่านภาพถ่ายในรูปแบบดิจิทัลที่ทันสมัยในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น ภาพถ่ายเมืองการท่องเที่ยวหลักที่สำคัญ และเมืองท่องเที่ยวรอง เพื่อให้เกิดความตื่นตาตื่นใจในการท่องเที่ยว เกิดความต้องการสัมผัสวัฒนธรรมผ่านเครื่องมือการท่องเที่ยว รวมถึงการผลิตสื่อการท่องเที่ยวดิจิทัลเพื่อถ่ายทอดผ่านประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

8) สร้างกลไกการกระตุ้นให้เกิดการกระจายความเจริญและรายได้สู่ท้องถิ่นภายใต้แนวคิด Thailand 4.0 เพื่อการสร้างรายได้ด้วยวิถีไทย โดยใช้เสน่ห์วิถีความเป็นไทยของท้องถิ่น (Unique Thai Local Experience) มุ่งหวังให้เกิดแรงบันดาลใจและเรื่องราวความเป็นไทยเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สร้างความรู้สึก และความภาคภูมิใจในความเป็นชาติที่มีเอกลักษณ์วัฒนธรรมเฉพาะในพื้นที่

9) สร้างการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ ให้มีการติดตามดูแลผลกระทบซึ่งเกิดจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สร้างมาตรการในด้านการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเกิดความยั่งยืน

10) กำหนดแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อการสร้างพฤติกรรมปฏิบัติตนที่ดีของนักท่องเที่ยวเพื่อการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สร้างเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย

2. ข้อเสนอด้านกฎหมาย มาตรการจูงใจ และงบประมาณ

1) จัดทำข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับที่ดินเฉพาะพื้นที่วัฒนธรรมรวมถึงพื้นที่ข้างเคียงให้สามารถอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายชาติกระทรวงวัฒนธรรม

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาในพื้นที่วัฒนธรรมอย่างชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน

3) จัดทำมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมโบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่สำคัญประวัติศาสตร์ชาติและมรดกทางวัฒนธรรมระดับโลก ในบางพื้นที่ และบางอาคารที่มีความสำคัญและมีความจำเป็น

- 4) ปฏิบัติตามระเบียบควบคุมการเข้ามาของรถนักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด เพื่อสามารถควบคุมคุณภาพของนักท่องเที่ยวอย่างมีมาตรฐาน
- 5) ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจ เพื่อทำการตรวจสอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้งหมด เพื่อดำเนินการตีความกฎหมาย เนื่องจากที่ผ่านมาเกิดปัญหาการตีความตามกฎหมายจึงส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งจะช่วยลดความไม่เข้าใจ และที่สำคัญคือเจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมายที่ต้องมีความเที่ยงตรง เที่ยงธรรมโดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน
- 6) ควรมีการกำหนดกฎเกณฑ์และขอบเขตของการใช้ดุลพินิจของหน่วยงานรัฐให้ถูกต้อง ชัดเจน มีความโปร่งใส (Transparency) ตรวจสอบได้ (Accountability) เพราะแม้ว่าจะมีกฎระเบียบที่ชัดเจน แต่การบังคับใช้กฎหมายนั้นยังมีความไม่ชัดเจน
- 7) เร่งรัดผลักดันให้มีการตรากฎหมายในการกำกับดูแลพื้นที่การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะ โดยต้องมีการพิจารณาตามความเหมาะสม อาจออกเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ตามที่คณะรัฐมนตรี มีมติรับทราบข้อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเป็นการรักษา ปกป้องคุ้มครองสิทธิชุมชน สิทธิมนุษยชน หรือพิจารณาออกกฎระเบียบเพื่อกำกับดูแลพื้นที่การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- 8) ผลักดันกฎหมายการท่องเที่ยวใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ เกี่ยวกับเรื่อง การบังคับซื้อสินค้าของผู้ประกอบการทัวร์ท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อนักท่องเที่ยว
- 9) ผลักดันกฎหมายการท่องเที่ยวใหม่ เกี่ยวกับการประกันภัยจากอุบัติเหตุทางบก ทางเรือ ทางอากาศจากการท่องเที่ยว โดยต้องได้รับการเยียวยาที่ดีที่สุดสำหรับนักท่องเที่ยว
- 10) ควรเร่งรัดปรับปรุงพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งหมด โดยเฉพาะพระราชบัญญัติที่ล้าสมัยให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 11) ผลักดันกฎหมายการเข้ามาถือหุ้นในบริษัทท่องเที่ยวและการเข้าซื้อที่ดินร้านค้าและการสร้างสิ่งของวัตถุมงคลและความเชื่อในการแอบอ้างเชิงพาณิชย์ต่อนักท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรม
- 12) ผลักดันกฎหมายการท่องเที่ยวเรียกเก็บภาษีเหี่ยบบนแผ่นดินไทย ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะช่วยยกระดับนักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และยินดีจ่ายภาษี โดยภาษีดังกล่าวจะเรียกเก็บกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวหรือบริษัททัวร์

ความคิดเห็นของผู้เรียบเรียงบทความวิจัย

ประเทศไทยมีศักยภาพและความได้เปรียบในเชิงปริมาณและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ แต่พบว่า แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติหลักมีความเปราะบาง อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวพบว่าขาดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบกับ สภาพแวดล้อมและบริบทต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทั้งในส่วนของปัจจัยภายใน เช่น สถานการณ์การเมืองของประเทศ นโยบายของภาครัฐ ความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และปัจจัยภายนอก อาทิ สถานะการแข่งขันในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความ

คาดหวังของนักท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนั้น รัฐบาลจึงควรมุ่งเน้นการยกระดับการท่องเที่ยวให้ทัดเทียมประเทศที่พัฒนาแล้ว ในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ เพื่อให้เป็นแม่บทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์และจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติที่มีความเสี่ยงต่อความเสื่อมโทรม

บรรณานุกรม

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาการท่องเที่ยว ฉบับที่ 2

(พ.ศ. 2560–2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงแรมห้องการค้าการสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

เฉลิมศักดิ์ บุญนำ. (2562). รายงานวิจัย เรื่อง บทบาทรัฐสภาในการพัฒนากลไก ระเบียบ กฎหมายที่เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ภาพอ้างอิง

แอว์ดี. (2561). [ท่องเที่ยวชุมชน 4 จังหวัดวิถีคนใต้](http://www.aewdee-review.com/2018/09/23ท่องเที่ยวชุมชน-4-จังหวัดวิถีคนใต้). สืบค้น 8 มกราคม 2563 จาก aewdee-review.com/2018/09/23ท่องเที่ยวชุมชน-4-จังหวัด/

งานวิจัยและพัฒนา

การศึกษาประเด็นเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย

เรียบเรียงโดย...คณาธิป ไกยชน

วิจัยโดย...ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ มนต์พานทอง และคณะ

ที่มา: ล่องเรือสำราญ, โดย Cruise center, 2561, <http://www.gocruisecenter.com/Cruise/detail/72>

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยใน ค.ศ. 2010 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางทั่วโลกจำนวนมากถึง 1,000 ล้านคน และมีการคาดการณ์ว่าในระยะตั้งแต่ ค.ศ. 2010–2020 จะเพิ่มขึ้นถึง 1,600 ล้านคน จากการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา (MICE) เป็นต้น นอกจากนี้รูปแบบการเดินทางก็มีความหลากหลายเช่นเดียวกัน เช่น การเดินทางโดยเครื่องบิน รถยนต์ รถไฟ เรือยอชท์ เรือสำราญ เป็นต้น

การท่องเที่ยวเรือสำราญเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่างจากการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น กล่าวคือ เป็นการผสมผสานระหว่างยานพาหนะสำหรับการเดินทาง (Transportation) โรงแรมที่พัก (Accommodation) และจุดหมายปลายทาง (Tourist Destination) โดยใช้สิ่งดึงดูดใจทั้งระหว่างการเดินทางล่องเรือ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมบนเรือ บริการระหว่างล่องเรือ หรือการแวะพักยังท่าเรือ เพื่อเดินทางท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวของท่าเรือ นั้น ๆ โดยเน้นความปลอดภัย ความสะดวกสบาย และประสบการณ์ที่แปลกใหม่ เพื่อเป็นจุดขาย และให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัยเป็นปัจจัยหลัก

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวเรือสำราญเติบโตอย่างต่อเนื่องในทุกภูมิภาคของโลก โดยการท่องเที่ยวเรือสำราญเริ่มเติบโตตั้งแต่ ค.ศ. 1980 โดยมีจำนวนผู้โดยสารเรือสำราญทั้งสิ้น 1.5 ล้านคน เพิ่มขึ้นเป็น 23 ล้านคนใน ค.ศ. 2015 และคาดการณ์ว่าจำนวนจะเพิ่มขึ้นเป็น 24 ล้านคนใน ค.ศ. 2018 และมีแนวโน้มของอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี สำหรับท่าเรือที่ให้บริการเรือสำราญแบ่งตามหน้าที่ได้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) ท่าเรือหลัก (Homeport) 2) ท่าเรือแวะพัก (Port of Call) และ 3) ท่าเรือแบบผสม (Hybrid Port) โดยท่าเรือหลักทำหน้าที่เป็นจุดเริ่มต้น (Starting Point) หรือจุดสิ้นสุดของการล่องเรือ (Ending Point) ซึ่งเป็นจุดที่ผู้โดยสารเดินทางมาเพื่อลงเรือสำราญและล่องเรือตามเส้นทางที่กำหนดหรือขึ้นฝั่งเพื่อเดินทางกลับบ้าน ในขณะที่ท่าเรือแวะพักทำหน้าที่เป็นจุดจอดเพื่อท่องเที่ยวในระหว่างเส้นทางการล่องเรือ หรือทำหน้าที่เป็นจุดหมายของการล่องเรือแต่ไม่ใช่เป็นจุดเปลี่ยนถ่ายผู้โดยสาร ในขณะที่ท่าเรือแบบผสมทำหน้าที่เป็นทั้งท่าเรือหลักและท่าเรือแวะพัก โดยท่าเรือหลักจะสร้างรายได้มากกว่าท่าเรือแวะพักถึง 10-14 เท่า นอกจากนี้การเป็นท่าเรือหลักสำหรับเรือสำราญจะสร้างรายได้ให้กับท่าเรือได้อย่างมาก แต่อย่างไรก็ตาม รายได้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความน่าสนใจของตัวท่าเรืออีกด้วย

เมื่อกล่าวถึงรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเรือสำราญ เป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับสถานที่ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางเป็นจำนวนมาก ซึ่งรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเรือสำราญนั้นมีทั้งรายได้ทางตรง ซึ่งเกิดจากการขายสินค้าและบริการ เช่น การท่องเที่ยวบนฝั่ง ค่าธรรมเนียมในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว อาหารและเครื่องดื่ม การซื้อสินค้าที่ระลึก รวมถึงค่าธรรมเนียมในการเทียบท่า ค่าธรรมเนียมในการจอดเรือ น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำประปาและการบำรุงรักษา เป็นต้น รายได้ทางอ้อมเกิดขึ้นจากความต้องการของสินค้าและบริการหลัก เช่น วัตถุดิบในการผลิตของที่ระลึก วัตถุดิบในการปรุงอาหาร และรายได้ทวีคูณซึ่งเป็นผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นด้วย ทั้งนี้ การจัดการการท่องเที่ยวเรือสำราญยังมีการกระจายรายได้ไปในหลากหลายกลุ่ม เช่น ภาคเอกชน ชุมชนบริเวณท่าเรือ รถรับจ้าง ร้านขายสินค้า ร้านอาหาร เป็นต้น แต่ยังมีกระจายรายได้ออกนอกพื้นที่น้อยมาก

ในภาพรวมการจัดการการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย ซึ่งมีท่าเรือหลักที่ให้บริการการท่องเที่ยวเรือสำราญ 4 ท่าเรือ ได้แก่ ท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ท่าเรือคลองเตย จังหวัดกรุงเทพมหานคร ท่าเรือเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และท่าเรือภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต โดยท่าเรือของจังหวัดภูเก็ตมีหลายท่าเรือที่ให้บริการเรือสำราญ ได้แก่ ท่าเรือน้ำลึกอ่าวมะขาม ท่าเรือชั่วคราวอ่าวป่าตอง และท่าเรือชั่วคราวหาดกะหลิม ทั้งนี้ ท่าเรือชั่วคราวจะให้บริการเรือสำราญขนาดใหญ่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว (พฤศจิกายน-เมษายน) โดยพบว่าท่าเรือแต่ละท่าเรือมีข้อจำกัดอยู่พอสมควรในการรองรับการท่องเที่ยวเรือสำราญ เช่น ตัวท่าเรือ โครงสร้างพื้นฐานของท่าเรือ สิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณท่าเรือ เป็นต้น อย่างไรก็ตามหากมองถึงสถานการณ์พบว่า มีจำนวนเรือสำราญและนักท่องเที่ยวเรือสำราญให้ความสนใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังท่าเรือต่าง ๆ ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวเรือสำราญที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง แต่หากพิจารณาอัตราการเติบโตในแต่ละปีพบว่า ตัวเลขนักท่องเที่ยวยังมีความผันผวน ไม่แน่นอน ในขณะที่การเติบโตของภูมิภาคเพิ่มขึ้นในทุกปี โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีการเติบโตอย่างก้าวกระโดด ในขณะที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอัตราการเติบโตไม่เด่นชัด หากพิจารณาท่าเรือของประเทศไทย เปรียบเทียบระหว่างปี 2014, 2015, และ 2016 พบว่าการเติบโตของการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทยมีการลดลงมากในปี 2016 ซึ่งสะท้อนให้เห็นกลไกการจัดการที่ยังมีข้อจำกัดและต้องการการพัฒนาอย่างเร่งด่วน

สาเหตุหลักเกิดจากการที่ประเทศไทยยังขาดการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยไม่มีการกำหนดเป็นแผนในการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเรือสำราญ ไม่มีเจ้าภาพที่ชัดเจน อีกทั้งตัวท่าเรือหลักแต่ละท่าเรือมีข้อจำกัดในการรองรับจำนวนเรือสำราญและขนาดเรือสำราญที่เติบโตมากขึ้น ปัญหานี้ถือเป็นปัญหาระดับชาติที่ต้องมีการศึกษาและกำหนดเป็นแผนบูรณาการที่ชัดเจน หากมองในปัจจัยด้านอื่น ๆ จะเห็นได้ท่าเรือหลักของประเทศไทย เป็นท่าเรือที่มีความน่าสนใจในมุมมองของทั้งผู้โดยสารและสายการบินเรือ เพราะทุกท่าเรือเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียง อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญ มีหลากหลายปัจจัยที่จำเป็นต้องนำมากำหนดเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว และศึกษาถึงประเด็นที่จำเป็นและเร่งด่วน นอกจากนี้ประเด็นเรื่องตัวท่าเรือแล้วยังมีประเด็นอื่น ๆ ทั้งด้านการประเมินศักยภาพของการจัดการการท่องเที่ยวของท่าเรือที่ให้บริการการท่องเที่ยวเรือสำราญในปัจจุบัน การศึกษาท่าเรือที่มีโอกาสพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเรือสำราญ ความต้องการของเจ้าของพื้นที่จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญ รวมทั้งการจัดการการท่องเที่ยวเรือสำราญในภาพรวม เช่น เรื่องความปลอดภัย การจัดการการท่องเที่ยว การจัดการแหล่งท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการเรื่องกฎระเบียบต่าง ๆ เป็นต้น ที่จำเป็นต้องทำการศึกษากำหนดยุทธศาสตร์และทิศทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย

นโยบายของรัฐบาลมีเป้าหมายที่จะเตรียมความพร้อมให้คนมีศักยภาพ สังคมมีคุณภาพ และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ได้รับผลประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม โดยการสร้างโอกาสด้วยความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี นวัตกรรม บนพื้นฐานที่การผลิตและบริการที่เป็นมิตรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดผลในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพราะฉะนั้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญดังที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งด้านการกำหนดยุทธศาสตร์เชิงนโยบาย การพัฒนาทั่วโลก การจัดการ การพัฒนาความรู้ความสามารถของคน เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาลเพื่อให้เกิดสมดุลในการสร้างความมั่นคงทางสังคม ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ และ ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเรือสำราญโดยส่วนใหญ่เป็นงานจากต่างประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เรือสำราญเป็นที่นิยม แต่สำหรับประเทศไทยนั้นท่าเรือส่วนใหญ่เป็นท่าเรือพาณิชย์และยังไม่มีท่าเทียบเรือสำราญเพื่อรองรับเรือสำราญขนาดใหญ่มาก ยังเป็นเพียงท่าเรือขนาดใหญ่ขนาดกลางและขนาดเล็ก ความยาวของท่าเรือยังมีขนาดสั้นเกินไป ร่องน้ำและพื้นที่กลับเรือยังมีความตื้น และข้อจำกัดอื่น ๆ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน ท่าเทียบเรือ อาคารผู้โดยสาร ระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคยังไม่ดีพอ เมื่อเทียบกับท่าเรืออื่น ๆ ในประเทศกลุ่มอาเซียน ด้วยเหตุผลจากแนวโน้มสถานการณ์การเติบโตของการท่องเที่ยวเรือสำราญในภูมิภาคเอเชีย การศึกษาวิจัยและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจึงเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาการจัดการท่าเรือสำราญเพื่อสะท้อนให้เห็นปัจจัยเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย และสำหรับประเทศไทยองค์ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเรือสำราญยังเป็นของใหม่ที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จักในแวดวงการศึกษาและในภาคอุตสาหกรรม ในขณะที่แนวโน้มการท่องเที่ยวประเภทนี้กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง การศึกษาในครั้งนี้นอกจากจะเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเรือสำราญแล้ว ผลการศึกษายังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทยได้ตามเจตนารมณ์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาอย่างแน่นอน

ดังนั้น การศึกษาประเด็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย จะเป็นคำตอบในการเริ่มต้นกำหนดทิศทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพและสร้างโอกาสในการแข่งขัน โดยการศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาในหลากหลายมิติ เพื่อให้เห็นประเด็นที่ครบถ้วน และได้ผลการศึกษาที่นำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. สรุปสถานการณ์และบริบทการท่องเที่ยวเรือสำราญที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย
2. ประเมินปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย
3. ประเมินศักยภาพของท่าเรือของประเทศไทยและนำเสนอช่องว่างของการเป็นท่าเรือหลักหรือท่าเรือแฉะพัก

วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประเด็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย” ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

การเก็บข้อมูลด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการเก็บข้อมูลที่ทำเรือแหลมฉบังจำนวน 400 คน และท่าเรือภูเก็ตจำนวน 400 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างในแต่ละท่าเรือตามขนาดของเรือสำราญทั้ง 4 ขนาด คือ ขนาดใหญ่มาก ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จึงเก็บข้อมูลจากเรือสำราญขนาดใหญ่มาก 93 คน เรือสำราญขนาดใหญ่ 82 คน เรือสำราญขนาดกลาง 182 คน และเรือสำราญขนาดเล็ก 43 คน ขณะที่ท่าเรือแหลมฉบังในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลมีเพียงเรือสำราญขนาดใหญ่และขนาดกลางเข้าเทียบท่า ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างของท่าเรือแหลมฉบังได้จากเรือสำราญขนาดใหญ่จำนวน 150 คน เรือสำราญขนาดกลาง 250 คน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติทำการหาค่าต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลของปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาท่าเรือสำราญของประเทศไทย และ ผลการประเมินศักยภาพของท่าเรือสำราญของประเทศไทย โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สายการบินเรือ และนักท่องเที่ยวเรือสำราญทั้งท่าเรือแหลมฉบัง และท่าเรือภูเก็ต จำนวนรวมทั้งสิ้น 97 คน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการวิเคราะห์เชิงบรรยาย การระบุ การวิเคราะห์ การจัดระเบียบข้อมูล และการรายงานผลสรุปความคิดเห็น

ซึ่งมุ่งเน้นการกำหนดรหัสเพื่อหาแก่นสาระ และสร้างข้อสรุปของข้อมูลจากที่ปรากฏการณ์ที่มองเห็นด้วยความจริงเฉพาะเรื่องตามให้ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการสื่อ

ผลการศึกษาวิจัย

1. ผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สถานการณ์และบริบทการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย

1.1 การเติบโตของการท่องเที่ยวเรือสำราญในภูมิภาคเอเชียมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องหลายประเทศได้มีการพัฒนาท่าเรือตามความเปลี่ยนแปลงของเรือสำราญ โดยส่วนใหญ่จะเน้นความสามารถในการรองรับขนาดของเรือสำราญและความสามารถในการรองรับผู้โดยสารเรือสำราญเป็นหลัก ซึ่งเน้นการสร้างท่าเรือสำราญขึ้นใหม่หรือขยายจากของเดิม โดยให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของท่าเรือสำราญ

1.2 เรือสำราญมีขนาดใหญ่มากขึ้น เมื่อบริบทของการท่องเที่ยวเรือสำราญมีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันสายการบินเรือต่างเจาะกลุ่มเป้าหมายใหม่ โดยเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายมากขึ้น ดังนั้น การเพิ่มขนาดของเรือสำราญถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการเพิ่มความสามารถในการรองรับจำนวนผู้โดยสารได้มากขึ้น

1.3 กลุ่มเป้าหมายของเรือสำราญมีหลากหลายมากขึ้น แม้ว่ากลุ่มเป้าหมายหลักของการท่องเที่ยวเรือสำราญจะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ แต่ในปัจจุบันอายุเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเรือสำราญมีอายุน้อยลง ไม่ว่าจะเป็นคนหนุ่มสาว กลุ่มครอบครัว กลุ่มคนวัยทำงาน โดยใช้ราคาเป็นปัจจัยในการดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย และใช้เรือสำราญขนาดใหญ่มากขึ้นเพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้ง สายการบินเรือได้ออกแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลายมากขึ้น

1.4 นักท่องเที่ยวเรือสำราญในปัจจุบัน มีแนวโน้มจะเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการหาข้อมูล การเข้าถึงข้อมูล ตลอดจนการสื่อสารมีความสะดวกสบายและเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น ดังนั้น ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะและการคมนาคมเชื่อมโยง รวมทั้งต้องมีบริการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น เส้นทางการเดินทาง แหล่งท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร เป็นต้น

1.5 ความต้องการท่าเรือแวะพักที่มีเอกลักษณ์ ท่าเรือเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เลือกเดินทางโดยเรือสำราญ สายการบินเรือจึงให้ความสำคัญในการคัดเลือกท่าเรือที่น่าสนใจและแปลกใหม่เพื่อนำเสนอขายให้ลูกค้าเรือสำราญ ดังนั้น ท่าเรือหรือจุดหมายปลายทางจะต้องมีเอกลักษณ์และความแตกต่างเพื่อเป็นที่ต้องการของสายการบินเรือ

1.6 นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการเลือกท่าเรือแวะพัก โดยปัจจุบันนักท่องเที่ยวเรือสำราญจำนวนมากให้ความสำคัญกับประสบการณ์ที่คุ้มค่า และความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวในท่าเรือแวะพักหรือจุดหมายปลายทาง

1.7 นักท่องเที่ยวมีความต้องการสื่อสารตลอดเวลา ในยุคสมัยที่เทคโนโลยีการสื่อสารทันสมัย การติดต่อสื่อสารเป็นเรื่องจำเป็น การใช้สื่อสังคมกลายเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิต รวมถึงการเดินทางท่องเที่ยว พฤติกรรมและความต้องการในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ดังนั้น จุดหมายปลายทาง

ควรให้ความสำคัญในพัฒนาระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตไร้สาย (Wi-Fi) และนวัตกรรมบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

1.8 รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวเรือสำราญเปลี่ยนไป โดยมีการลดระยะเวลาเดินทางให้น้อยลง ลดวันเดินทางให้สั้นลงเพื่อดึงดูดกลุ่มผู้โดยสารที่เป็นคนรุ่นใหม่ เนื่องจากกลุ่มนี้อยู่ในวัยทำงานจึงมีระยะเวลาและค่าใช้จ่ายจำกัด ดังนั้น ระยะเวลาการเดินทางท่องเที่ยวด้วยเรือสำราญจึงมีระยะเวลาสั้นลงเหลือเพียงประมาณ 3-5 วัน ส่งผลให้ท่าเรือต้องมีการบริหารจัดการอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1.9 การเพิ่มรายได้จากลูกเรือสำราญ นอกจากรายได้โดยตรงจากนักท่องเที่ยวเรือสำราญแล้ว ลูกเรือสำราญเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างรายได้ให้กับจุดหมายปลายทาง ดังนั้น ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการกระตุ้นการใช้จ่ายของลูกเรือสำราญ และเพิ่มช่องทางของรายได้

1.10 ความต้องการคนทำงานบนเรือสำราญ จะเห็นว่าในปัจจุบันคนเอเชียได้เข้าทำงานบนเรือสำราญเป็นจำนวนมาก แต่สำหรับแรงงานไทยที่ขึ้นไปทำงานบนเรือสำราญยังมีจำนวนค่อนข้างน้อย ดังนั้น ควรเน้นการพัฒนาคนไทยไปทำงานบนเรือสำราญเพิ่มขึ้น

2. ผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการท่าเรือสำราญที่ประสบความสำเร็จ (Best practice) ซึ่งได้เกณฑ์ท่าเรือต้นแบบในการสำรวจท่าเรือเพื่อให้เห็นถึงศักยภาพของท่าเรือในประเทศไทย คือ ท่าเรือแฉะพักควรมีขนาดความยาวของท่าเรือประมาณ 500-1,000 เมตร มีร่องน้ำลึกประมาณ 12 เมตร มีพื้นที่ในการกลับลำเรือประมาณ 500 เมตร มีที่พักผู้โดยสารและมีระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็น มีพื้นที่จอดยานพาหนะที่เพียงพอ มีการเชื่อมโยงกับระบบขนส่งสาธารณะ การเดินทางเข้าถึงเมืองและแหล่งท่องเที่ยวหลักประมาณ 10-15 กิโลเมตร รวมทั้ง มีการจัดการระบบความปลอดภัยที่เข้มงวด และมีนวัตกรรมในการจัดการท่าเรือ สำหรับท่าเรือหลักจะต้องมีโรงแรมที่พัก และมีการเดินทางเชื่อมโยงกับสนามบินและท่าเรือในระยะทางประมาณ 18-30 กิโลเมตร

ผลการสำรวจท่าเรือเพื่อประเมินปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเรือสำราญในพื้นที่ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือภูเก็ต และท่าเรือเกาะสมุย โดยการเปรียบเทียบกับท่าเรือต้นแบบ พบว่า ตัวท่าเรือยังมีข้อจำกัดอยู่แทบทุกด้าน เช่น ท่าเทียบเรือ ความลึกของร่องน้ำความสามารถในการรองรับเรือสำราญ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของท่าเรือ การบริการพื้นฐานของท่าเรือ ระบบโลจิสติกส์ การขนส่งสาธารณะ และการเชื่อมต่อการเข้าถึงท่าเรือ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญสำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข

3. ผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การประเมินศักยภาพท่าเรือสำราญของประเทศไทย

3.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จากเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวเรือสำราญในบริบทพื้นที่ท่าเรือภูเก็ต พบว่า ประเด็นที่นักท่องเที่ยวเรือสำราญให้ความสำคัญระดับสูงแต่ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ความปลอดภัยของท่าเรือ ความสะอาด สุขอนามัย อาคารผู้โดยสาร พื้นที่นั่งรอ ห้องสุขา การบริการแลกเปลี่ยน

เงินตราต่างประเทศ ร้านอาหารเครื่องดื่ม พื้นที่จอดรถ ขั้นตอนการลงจากเรือ ความปลอดภัยของท่าเรือ การจัดการจราจรบริเวณท่าเรือ การบริการขนส่งสาธารณะ การต้อนรับที่ท่าเรือ และขีดความสามารถในการรองรับผู้โดยสาร

ในส่วนของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประเด็นที่นักท่องเที่ยวเรือสำราญให้ความสำคัญระดับสูงแต่ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ การบริการทางอินเทอร์เน็ต การบริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การให้บริการข้อมูล ห้องสุขา อาคารผู้โดยสาร พื้นที่นั่งรอ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สะพานเชื่อมต่อหรือทูลอยน้ำ ร้านสะดวกซื้อ ร้านขายของที่ระลึก ร้านค้าปลอดภาษี และพื้นที่จอดรถ

3.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเรือสำราญในพื้นที่ท่าเรือแหลมฉบัง พบว่า จุดแข็งของท่าเรือแหลมฉบัง คือ ท่าเรือตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร เป็นท่าเรือแห่งเดียวที่มีอาคารผู้โดยสารมีระบบการรักษาความปลอดภัย การให้บริการ และความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนจุดอ่อนของท่าเรือแหลมฉบัง คือ ความสะอาดและสุขอนามัย สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ การบริหารจัดการยังไม่เป็นระบบและไม่ทันสมัย รายการนำเที่ยวยังไม่มีหลากหลาย ระบบโลจิสติกส์และการขนส่งสาธารณะยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเรือสำราญอย่างเป็นรูปธรรม แรงงานไทยไปทำงานบนเรือสำราญน้อย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเรือสำราญ

ประเด็นเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญ โดยกำหนดประเด็นในการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นเร่งด่วนที่ 1 การพัฒนาการจัดการท่าเรือ ประกอบด้วย การเพิ่มมาตรฐานความปลอดภัยในการรองรับเรือสำราญและนักท่องเที่ยว พัฒนาระบบโลจิสติกส์ภายในท่าเรือ ปรับปรุงมาตรฐานและรักษาความสะอาดและสุขอนามัย และพัฒนากระบวนการบริหารจัดการท่าเรือ

ประเด็นเร่งด่วนที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย ปรับปรุงท่าเทียบเรือที่มีอยู่ให้สามารถรองรับเรือสำราญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเรือสำราญ และจัดทำแผนพัฒนาท่าเทียบเรือและแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ประเด็นเร่งด่วนที่ 3 การพัฒนาความรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเรือสำราญ ประกอบด้วย พัฒนาคะแนนความรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเรือสำราญ การพัฒนาและเสริมสร้างทักษะและศักยภาพของผู้ให้บริการ และส่งเสริมการไปทำงานบนเรือสำราญ

ประเด็นเร่งด่วนที่ 4 การพัฒนานโยบาย กฎระเบียบและส่งเสริมการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเรือสำราญ ประกอบด้วย การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวเรือสำราญ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเรือสำราญสู่การปฏิบัติ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นเร่งด่วนที่ 5 การพัฒนาระบบคมนาคมและการเชื่อมโยง ประกอบด้วย การพัฒนาการบริการรถแท็กซี่ การพัฒนาเส้นทางคมนาคมและการเชื่อมโยง

ประเด็นเร่งด่วนที่ 6 การส่งเสริมศักยภาพสินค้าและบริการการท่องเที่ยว ประกอบด้วย เสริมสร้างศักยภาพสินค้าและบริการการท่องเที่ยว และสร้างความหลากหลายให้กับสินค้าทางการท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้เสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไป ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญและการออกแบบประสบการณ์การท่องเที่ยวของท่าเรือประเทศไทย โดยการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเรือสำราญ รวมทั้งศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเรือสำราญในการเลือกใช้บริการสินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญ และประเมินศักยภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญ

2. การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย โดยการศึกษาสภาพแวดล้อมและศักยภาพทางการตลาดของการท่องเที่ยวเรือสำราญ รวมทั้งพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเรือสำราญในปัจจุบัน และศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย

3. การศึกษาความเป็นไปได้ท่าเรือแฉะพักของประเทศไทยในปัจจุบันและศึกษาท่าเรือที่มีศักยภาพในการพัฒนาสู่การเป็นท่าเรือแฉะพักสำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญ โดยการศึกษาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของท่าเรือแฉะพักที่มีอยู่แล้วและท่าเรืออื่นซึ่งเป็นท่าเรือในชุมชนที่ยังไม่เป็นที่ท่าเรือแฉะพัก สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสู่การเป็นท่าเรือแฉะพักในชุมชนที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งสำรวจความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานราชการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ต่อการพัฒนาท่าเรือให้เป็นที่ท่าเรือแฉะพักท่องเที่ยวทางเรือสำราญขนาดใหญ่ที่ได้มาตรฐาน และสำรวจศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยวในบริเวณท่าเรือเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวทางเรือสำราญขนาดใหญ่

ความคิดเห็นของผู้เรียบเรียงบทความวิจัย

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ด้วยศักยภาพของทำเลที่ตั้งในการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ อุตสาหกรรมไมตรีของคนไทย โดยในปี 2558 สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ได้จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 35 จาก 141 ประเทศทั่วโลก (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560–2564), น. ง) นอกจากนี้ การท่องเที่ยวของประเทศไทย ยังได้รับการคัดเลือกให้เป็นที่สุดด้านการท่องเที่ยวของโลกในการจัดอันดับระดับนานาชาติ เช่น ปี 2561 กรุงเทพมหานคร ได้รับการโหวตให้เป็น “เมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในเอเชียแปซิฟิก” เป็นปีที่ 3 ติดต่อกันโดยผู้อ่านนิตยสาร Destin Asian นิตยสารท่องเที่ยวและไลฟ์สไตล์ชั้นนำ ปี 2562 ประเทศไทยได้รับรางวัล “จุดหมายยอดเยี่ยมต่างประเทศประจำปี 2019 (Best Foreign Destination 2019)” ในงานประกาศผลรางวัล SATTE Awards ณ กรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย (ไทยรัฐออนไลน์, 2562) และรางวัลอื่น ๆ

อีกมากมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและขีดความสามารถของประเทศไทยในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมระดับโลก ส่งผลให้มียอดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกเดินทางมายังประเทศไทย เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจและมีเงินไหลเวียนเข้าสู่ประเทศอย่างมหาศาลในช่วงที่ผ่านมา

สำหรับปี 2562 รัฐบาลยังคงมีความไว้วางใจให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้ถึงท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยให้น้ำหนักไปยังเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำอย่างจริงจัง พร้อมกับกำหนดเป้าหมายชัดเจนให้ผลักดันการกระจายรายได้สู่จังหวัดท่องเที่ยวรอง และความมุ่งมั่นของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ที่ต้องการมีส่วนร่วมอย่างสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่มุ่งให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ควบคู่กับการพัฒนาประเทศ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2562 รัฐบาลชุดปัจจุบันโดยการนำของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวโดยส่งเสริมพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับโลกที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นบนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการขยะและของเสียเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบหลายประเทศจุดมุ่งหมายเดียวกัน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่เมืองหลักและเมืองรองที่มีศักยภาพ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ การท่องเที่ยวเรือสำราญ และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี, 2562, น. 11)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเรือสำราญ ถือเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เริ่มได้รับความนิยม และเป็นอุตสาหกรรมที่ผลักดันให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างต่อเนื่อง จากความนิยมของนักท่องเที่ยวทั่วโลกที่ชื่นชอบการพักผ่อน และหลงใหลกับการผจญภัยของเส้นทางการเดินทาง สมาคมเรือสำราญระหว่างประเทศ (Cruise Lines International Association: CLIA) ได้จัดทำแนวโน้มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเรือสำราญปี 2562 ประเมินว่า การท่องเที่ยวทางเรือสำราญจะสามารถเติบโตได้ต่อเนื่อง โดยคาดว่าในปีนี้มียอดผู้เดินทางด้วยเรือสำราญเกือบ 30 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่มียอดผู้เดินทางกว่า 28.2 ล้านคน และเป็น การขยายตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นปีที่ 11 โดยจำนวนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ 5 อันดับแรก มาจากนักท่องเที่ยวสหรัฐอเมริกาที่นิยมเดินทางสูงสุดเป็นอันดับ 1 จำนวน 11.9 ล้านคน รองลงมาคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 2.4 ล้านคน สาธารณรัฐเยอรมนี จำนวน 2.19 ล้านคน สหราชอาณาจักร จำนวน 1.93 ล้านคน และออสเตรเลีย จำนวน 1.34 ล้านคน (โพสต์ทูเดย์ออนไลน์, 2562)

สำหรับแนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวเรือสำราญของคนไทย โดยเฉพาะในเส้นทางเอเชียมีจำนวนผู้โดยสารเดินทางเพิ่มขึ้นกว่า 1 เท่าตัว ปัจจัยสำคัญมาจากกลุ่มนักท่องเที่ยวคนไทยรุ่นใหม่ที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวเรือสำราญเพื่อค้นหาความสนุกและความแปลกใหม่ ซึ่งมีสัญญาณเพิ่มขึ้นต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลากว่า 3 ปี รวมถึงกลุ่มองค์กรที่พาสมาชิกเดินทางท่องเที่ยวเพื่อตอบแทนเป็นรางวัล (Incentive Tour) ที่มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องเช่นกัน

จากสถานการณ์การท่องเที่ยวเรือสำราญที่มีความต้องการของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปรับกลยุทธ์และมียุทธศาสตร์รองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญ

พ.ศ. 2561–2570 โดยมีเป้าหมายที่จะยกระดับให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเรือสำราญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล มีการกระจายรายได้ ที่สร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนให้กับชุมชนและประเทศชาติ (ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญ พ.ศ. 2561–2570, น. 6) โดยมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

1. การพัฒนาท่าเรือสำราญ (ท่าเรือหลัก ท่าเรือแวะพัก ท่าเรือเล็กรองรับจุดทอดสมอ และท่าเรือเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยว) และสิ่งอำนวยความสะดวกหลังท่า เช่น การพัฒนาและปรับปรุงท่าเรือที่มีอยู่เดิม การสร้างท่าเรือหลัก ท่าเรือแวะพัก และท่าเทียบเรือเล็กรองรับจุดทอดสมอ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณท่าเทียบเรือให้สามารถรองรับกับความต้องการของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก มีความทันสมัยและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาและส่งเสริมให้มีจำนวนและขนาดของแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น การพัฒนาและยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์และสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาเยี่ยมเยือนอีก เป็นต้น

3. การส่งเสริมด้านการตลาด และสนับสนุนสินค้าไทยเข้าสู่ตลาดเรือสำราญ อาทิ การส่งเสริมการค้าเงินกลยุทธ์ทางการตลาดรูปแบบทางการตลาดรูปแบบใหม่ เช่น แพคเกจจิ้งเรือสำราญ (Fly Cruise Package) เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าประเทศมากขึ้น เป็นต้น

4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงสาธารณูปโภค และระบบโดยสาธารณธณะ (ทางบก ทางราง และทางอากาศ) เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางบก และทางน้ำ เชื่อมโยงระหว่างท่าเรือและแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความสะดวก และรวดเร็ว รองรับการเดินทางโดยเรือสำราญ เป็นต้น

5. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ของไทย เช่น การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย/กฎระเบียบของไทยให้ทันสมัย เข้าสู่มาตรฐานสากลทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ และสอดคล้องกับการประกอบธุรกิจเรือสำราญ

6. การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรในเชิงปริมาณและคุณภาพ ทั้งบนเรือและบนฝั่ง เช่น พัฒนาหลักสูตรเพื่อผลิตบุคลากรเกี่ยวกับธุรกิจเรือสำราญ โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และสายการบินเรือสำราญ เป็นต้น

7. ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยเรือสำราญ เช่น พัฒนาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมจากเรือสำราญ พัฒนาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมบนฝั่งจากนักท่องเที่ยวโดยเรือสำราญ เป็นต้น

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบสถานการณ์และบริบทการท่องเที่ยวเรือสำราญที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญ ผลการประเมินศักยภาพของท่าเรือของประเทศไทยและนำเสนอช่องว่างของการเป็นท่าเรือหลัก หรือท่าเรือแวะพัก ตลอดจนประเด็นเร่งด่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพและสร้างโอกาสในการแข่งขัน และนำไปสู่วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยในอนาคตที่มุ่งหวังยกระดับศักยภาพ

ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญ พ.ศ. 2561-2570. สืบค้น 26 กรกฎาคม 2562 จาก https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=11581

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564). สืบค้น 2 สิงหาคม 2562 จาก http://www.ubu.ac.th/web/files_up/03f2017052216244626.pdf

ไทยรัฐออนไลน์. (2562). เปิดรางวัลทั่วโลกมอบให้เมืองไทย. สืบค้น 6 สิงหาคม 2562 จาก <https://www.thairath.co.th/news/business/1498221>

โพสต์ทูเดย์ออนไลน์. (2562). ส่งเทรนด์เที่ยว ล่องเรือสำราญบูม. สืบค้น 6 สิงหาคม 2562 จาก <https://www.posttoday.com/economy/news/579722>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับย่อ). สืบค้น 5 สิงหาคม 2562 จาก https://www.nesdb.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2562). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. สืบค้น 2 สิงหาคม 2562 จาก https://media.thaigov.go.th/uploads/document/71/2019/07/pdf/Doc_20190725114702000000.pdf

ภาพอ้างอิง

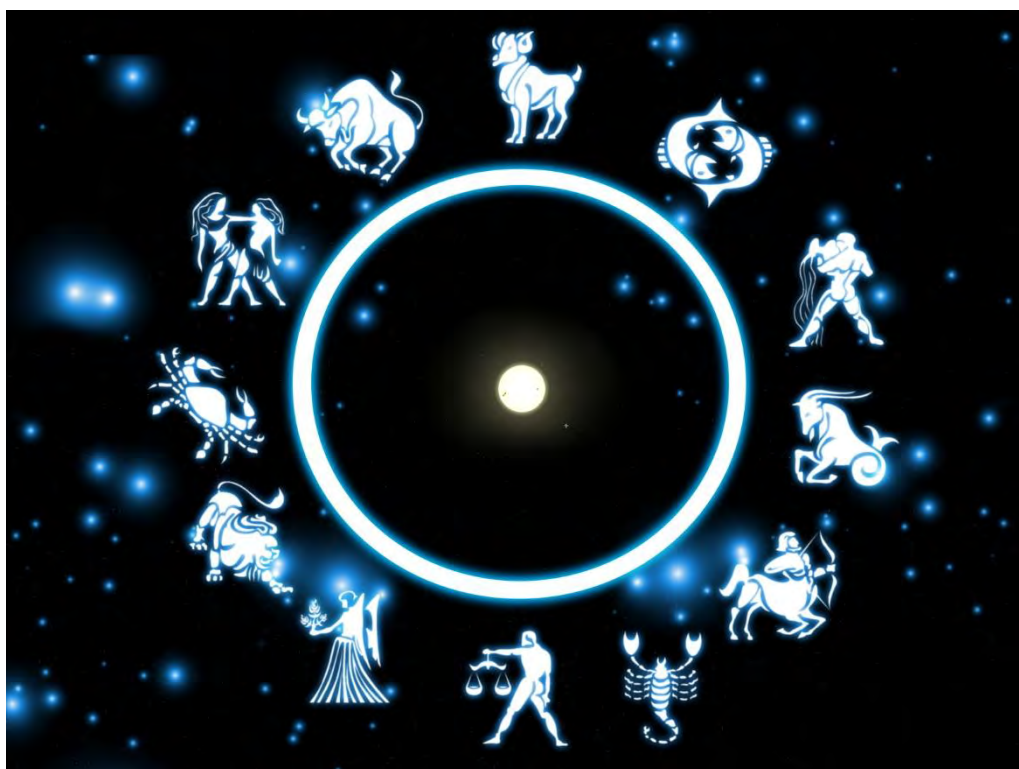
ล่องเรือสำราญ. (2561). สืบค้น 27 พฤศจิกายน 2562 จาก <http://www.gocruisecenter.com/Cruise/detail/72>

บทความที่น่าสนใจ

ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์กับสังคมไทยและดวงชะตาในปี 2563

เรียบเรียงโดย...ลลิตฐร กระแสร์สุนทร

ที่มา: 12 ราศี, 2558, <https://line.kapook.com/view119976.html>

“โหราศาสตร์” มีที่มาจากคำว่า “โหรา” จากภาษาสันสกฤตว่า “โหราตร์” ตรงกับภาษามครว่า “อโหริตถะ” แปลว่า วันกับคืน หรือ 24 ชั่วโมง ดังนั้น โหราศาสตร์ จึงแปลว่า “วิชาที่ว่าด้วยโมงยาม” ศึกษเกี่ยวกับดาว ธาตุ และโลก เป็นวิชาที่มีหลักเกณฑ์การคำนวณและแรงดึงดูดของกระแสนาตุหรือกำลังของดวงดาวในจักรวาล โหราศาสตร์ยังเป็นวิชาที่กล่าวถึงพลังอำนาจหรืออิทธิพลของดวงดาวที่มีต่อโลกมนุษย์ เกิดการรวมตัวกันทำให้มีผลกระทบโดยตรงต่อสรรพสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายในโลกมนุษย์ แสดงเป็นกาลเวลา ความมืด ความสว่าง ความร้อน ความเย็น การดึงดูดพลังงานให้รุ่งโรจน์หรืออุปปางต่อพฤติกรรมของมนุษย์ อีกทั้งโหราศาสตร์ยังเป็นวิชาที่ตั้งอยู่บนฐานของสถิติศาสตร์และดาราศาสตร์ ซึ่งนักวิชาการบางท่านจัดให้โหราศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เพราะมีการใช้หลักสถิติเป็นเครื่องยืนยันหรือรับรอง รวมถึงอาศัยการบันทึกถ่ายทอดกันต่อ ๆ มา และหากกล่าวถึงความเชื่อด้านโหราศาสตร์กับสังคมไทยนั้น จะเห็นได้ว่าคนส่วนใหญ่ต่างให้ความสำคัญและมีความเชื่อในเรื่องนี้มาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นการถือฤกษ์หรือการพยากรณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ของอนาคตว่าจะเป็นอย่างไร ลางดีหรือลางร้าย โชคหรือเคราะห์กรรม ทำอย่างไรจึงจะมีโชค

หรือทำอะไรจึงจะพ้นเคราะห์กรรม ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเรื่องนี้แม้แต่ในหมู่ของนักวิชาการและนักวิจัยได้มีการกล่าวถึงไว้ ดังนี้

รองศาสตราจารย์มานพ นักการเรือน อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เคยได้เขียนไว้ในบทนำของเอกสารประกอบการสอน เรื่อง พระพุทธศาสนากับความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ว่า “โหราศาสตร์กับสังคมไทยนั้น แยกจากกันไม่ออก ในสมัยโบราณการดำเนินชีวิตของบุคคลหรือเหตุการณ์บ้านเมือง โหราศาสตร์จะนำมาใช้อย่างเข้มงวดกวดขัน โดยแสดงออกในรูปของพิธีกรรม ความเชื่อและวัฒนธรรมประเพณี ตั้งแต่การเกิด การมีคู่ครอง การทำบุญอายุ การตาย การทำศึกสงคราม การวางศิลาฤกษ์ฝังเสาหลักเมือง แต่ในปัจจุบันแม้มนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก ซึ่งโหราศาสตร์อาจจะไม่จำเป็นเสียแล้วก็ได้ แต่เป็นเรื่องที่ผิดคาด ยิ่งโลกเจริญมากขึ้นเท่าใด วิถีชีวิตของมนุษย์ยิ่งสลับซับซ้อนมากขึ้นทวีคูณ มีปัญหา มีความเครียดตาโถมโหมกระหน่ำเข้ามานับไม่ถ้วน ถึงอย่างไรเสียก็ยังต้องพึ่งพาโหราศาสตร์

อีกทั้งยังมีข้อมูลที่เป็นผลงานวิจัยซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ของฟิลิรัตน์ รุจิฉนิชย์กุล ที่ได้ศึกษาในเรื่อง “การศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของผู้มารับบริการจากหมอดู ศึกษาเฉพาะกรณีผู้มารับบริการจากหมอดูของสมาคมโหราแห่งประเทศไทย” พบว่า ผู้ที่ใช้บริการตรวจดวงชะตาราศีจากโหราจารย์หรือหมอดูเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลาง การศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด เรื่องที่นิยมถามกันมากมี 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่องความรักรวมถึงปัญหาครอบครัว เรื่องการงาน เรื่องการศึกษา และเรื่องการเจ็บป่วย

จากบทนำของรายงานวิจัยของ จักรเทพ รำพึงกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย เรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์ทฤษฎีของพุทธปรัชญาเถรวาทที่มีต่อโหราศาสตร์ในยุคปัจจุบัน ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องโหราศาสตร์กับสังคมไทยไว้ว่า “การที่หนังสือพิมพ์รายวันและนิตยสารมีคอลัมน์เกี่ยวกับโหราศาสตร์และข่าวการทำนายดวงเมืองหรือดวงบุคคลสำคัญได้รับความสนใจ มีการพูดถึงกันอย่างกว้างขวางพอจะสะท้อนให้เห็นว่า การทำนายทายทักเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย กิจกรรมที่สำคัญต่อชีวิตของคนไทยล้วนเกี่ยวข้องกับโหราศาสตร์ เช่น การหาฤกษ์แต่งงาน การกำหนดวันเปิดกิจการใหม่ หรือการตัดสินใจปัญหาสำคัญ เป็นต้น บุคคลหลากหลายอาชีพทุกระดับชั้น ทุกเพศ ทุกวัย จากชาวบ้านหาเช้ากินค่ำ จนถึงผู้นำระดับประเทศ จึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าโหราศาสตร์มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยปัจจุบัน โดยจะรู้สึกตัวหรือไม่ก็ตาม จะเชื่อหรือไม่ก็ตาม แม้เราจะไม่เชื่อ คนรอบข้างเราก็อาจจะเชื่อ หรืออาจกล่าวได้ว่าการทำนายทายทักเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพลวัตในสังคมไทย”

จะเห็นได้ว่าความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์กับสังคมไทยนั้นเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกันมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และอยู่ในทุกวิถีการดำรงชีวิตแบบไทย ๆ และเนื่องในศุภมงคลสมัยขึ้นปีใหม่ 2563 จึงได้เรียบเรียงผลการพยากรณ์ดวงชะตาของแต่ละราศี ในปี 2563 โดยหมอช้าง (ทศพร ศรีตุลา) ซึ่งนำเสนอไว้ในเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์อมรินทร์บุ๊ค สรุปลงได้ดังนี้

ราศีมังกร (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 15 ม.ค.-12 ก.พ.)

“จะมีปัญหาที่เกิดจากเจ้านาย” ปี 2563 เป็นปีที่มีความเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากสำหรับชาวราศีมังกร ควรเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงและการเริ่มต้นสิ่งใหม่ โดยรวมแล้วดีกว่าช่วงปีที่ผ่านมา และถือว่าเป็นปีแห่งการเตรียมตัวที่จะเริ่มต้นใหม่ หรือเป็นจุดตัดสินใจและเป็นวงรอบใหม่ของชีวิต

การงาน โดยรวมถือว่าดีขึ้น แต่อาจมีสลับกันระหว่างดีและแยในระหว่างรอบปีได้ ปัญหาที่ต้องระวังเป็นพิเศษ คือ จะมีปัญหาที่เกิดขึ้นกับเจ้านายหรือผู้บังคับบัญชาเป็นระยะ โดยเฉพาะเรื่องการสื่อสารพูดคุย อาจมีการเปลี่ยนเจ้านายใหม่ที่คุยกันไม่เข้าใจ หรือบางทีคนที่เคยช่วยเหลือเมตตากับเราอาจจะย้ายไปที่อื่น ซึ่งทำให้ชาวราศีมังกรต้องเหนื่อยในการทำงานมากขึ้น ลำบากมากขึ้นในปีนี้

คำแนะนำ ชาวราศีมังกรต้องพยายามสร้างความมั่นคงในการทำงานให้มากขึ้น หลายคนอาจมีเรื่องเล็กน้อยมากกระทบจิตใจบ้าง บางคนอาจรู้สึกเหนื่อย ไม่อยากทำงานที่เดิมแบบเดิมต่อ แนะนำให้ใจเย็น พยายามมองข้ามไปให้ได้ เพราะถ้าหากไม่อดทนในปีนี้อาจจะวุ่นอยู่พอสมควร แต่หากมีความอดทน ตั้งใจ เชื่อมั่นว่าอะไรที่เป็นปัญหาจะคลี่คลายได้และยังมีคนมาช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้อีกด้วย

ราศีกุมภ์ (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 13 ก.พ.-14 มี.ค.)

“มีเกณฑ์กระเป๋าสีก ใช้จ่ายอย่างหนักหน่วง” ปี 2563 เป็นปีที่ชาวราศีกุมภ์ จะมีการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายเกิดขึ้นกับดวงชะตา ช่วงที่จิ้งหะดวงดาวประจำราศีดี จะมีความสำเร็จ มีอะไรดี ๆ เกิดขึ้น แต่บางช่วงเวลาก็ต้องระมัดระวัง เรียกได้ว่า “บพจะดีก็ดีไม่สุด บพจะแยก็ไม่ได้น่ากลัวมากนัก” แต่ชาวราศีกุมภ์จะเป็นราศีที่ดูแลตัวเองและระมัดระวังชีวิตไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้ ถ้ามีการเตรียมตัวไว้ล่วงหน้า

เรื่องการเงินเป็นเรื่องที่ต้องเตือนอย่างหนัก เป็นปีที่มีรายจ่ายมากเป็นพิเศษ บางคนอาจจะจ่ายหนักมาตั้งแต่ปีที่ผ่านมาแล้ว ในปีนี้เป็นปีที่ต้องเร่งแก้ปัญหาเรื่องการเงิน เศรษฐกิจจะไม่ค่อยดี อาจจะหาเงินยาก หรือมีเรื่องทรัพย์สินรั่วไหลค่อนข้างมาก

คำแนะนำ ใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในเรื่องการใช้จ่ายเงิน เรื่องโชคลาภลี้มไปได้เลย เพราะดวงดาวลักษณะนี้ไม่ได้หมายถึงเรื่องการมีโชค แต่คุณยังโชคดีกับบางอย่าง เช่น ใครอยากจะขายที่ดินได้ ซึ่งเป็นที่ดินไกลมาก เช่น ในสวนหรือบนเขาก็จะเป็นสิ่งที่ส่งผลดีกับชาวราศีกุมภ์ได้

ราศีมีน (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 15 มี.ค.-13 เม.ย.)

“มีโอกาสสละสไตล์แบบไม่ทันตั้งตัว” ปี 2563 เป็นปีแห่งความก้าวหน้าที่ดีสำหรับชาวราศีมีน ชาวดีหลายเรื่องรออยู่ แต่ภาพรวมของปีนี้เป็นปีที่ดวงดาวใหญ่ ๆ โคจรและเปลี่ยนราศีค่อนข้างเยอะ ต่อให้ดวงดีอย่างไรก็อาจจะส่งผลทำให้มีความวุ่นวายหรือมีความผันผวนเกิดขึ้นอยู่บ้างในแต่ละเดือน อย่างไรก็ตาม ราศีมีนยังเป็นราศีที่มีความก้าวหน้าที่ดี ไม่ได้อยู่ในจุดที่ต้องกังวล

เรื่องความรักถือว่าเป็นไปได้ดี สำหรับคนที่โสดมีโอกาสจะได้สละสไตล์แบบไม่ทันตั้งตัว เนื่องจากดวงดาวความรักในปีนี้อ่อนข้างแรง ส่วนคนที่คบกันก็จะมีโอกาสแต่งงานแบบสายฟ้าแลบได้ ซึ่งถือเป็นจังหวะที่ดีในการเริ่มต้นชีวิตครอบครัวและสำหรับใครที่อยากมีลูก ถ้าอยู่ในวัยอันพร้อมก็สามารถมีได้ในปีนี้ ถือเป็นจังหวะที่ส่งเสริมในเรื่องความรักได้เป็นอย่างดี

ราศีเมษ (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 14 เม.ย.-14 พ.ค.)

“มีคนเข้ามาวุ่นวายเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ” ในปี 2563 ดวงชะตาของชาวราศีเมษมีความผันผวนไม่แน่นอนค่อนข้างมาก โดยส่งผลแทบทุกเรื่อง เช่น การงาน การเงิน หรือความรัก ดังนั้นต้องอย่าประมาท บางอย่างที่เราคิดว่ามันจะดีหรือได้แน่ ๆ อีกสักพักก็อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือมีความผันผวนเกิดขึ้นได้ ชาวราศีเมษจึงต้องเตรียมตัวรับมือ เตรียมแผนสำรองชีวิตเพื่อไว้ด้วย

ข้อควรระวัง สำหรับปีนี้เป็นปีที่ต้องดูแลเอาใจใส่ในเรื่องของเอกสาร สัญญา หรือการทำธุรกรรมทางการเงิน เพราะปีนี้เป็นปีแห่งการถูกตรวจสอบในเรื่องของเอกสาร สัญญา หรือการทำธุรกรรมทางการเงิน อาจมีคนเข้ามาวุ่นวายกับเรื่องเงินทองมากขึ้น หรือมีคนมาขอยืมอยู่บ้าง ขอความช่วยเหลือบ้าง ดังนั้น ต้องเอาใจใส่ในเรื่องของการเงินมากเป็นพิเศษ

ราศีพฤษภ (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 15 พ.ค.-14 มิ.ย.)

“เจตคนไม่จริงใจ” ปี 2563 เป็นปีที่ชาวราศีพฤษภต้องตั้งรับและวางแผนกันให้ดี เพราะจะเป็นปีที่ต้องดาวเปลี่ยนแปลงเยอะและดวงดาวแรงเข้ามามาก อาจส่งผลทำให้คุณต้องเจอกับเรื่องวุ่นวายหลายอย่าง แต่ก็ผ่านพ้นมันไปได้ อย่างไรก็ตาม หากมีการเตรียมตัวและวางแผนล่วงหน้าให้ดี ความแรงของดวงดาวอาจกลับกลายเป็นความแรงที่ทำให้เกิดความมั่งคั่งหรือความร่ำรวยมากขึ้นได้ด้วยเช่นกัน

เรื่องความรักเป็นเรื่องที่ต้องย้ำเตือน เพราะเมื่อมีดวงดาวแรงเข้ามา โอกาสที่ความรักจะมีปัญหาหรือไปเจอกับคนที่ไม่จริงใจเกิดขึ้นได้ สำหรับคนโสดในปีนี้จะเจอความรัก แต่เป็นความรักที่มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวัย เชื้อชาติ หรือศาสนา ทั้งนี้ ไม่ได้ห้าม แต่หากตัดสินใจเร็วเกินไป โอกาสที่จะมีปัญหาหรือมีเรื่องเดือดร้อนก็มีสิทธิ์เกิดขึ้นได้ง่าย ทางที่ดีควรใช้เวลาศึกษาดูใจหรือให้คนใกล้ชิดมาช่วยกลั่นกรอง ก็จะช่วยให้ปัญหาหรือความวุ่นวายลดน้อยลงได้

ราศีเมถุน (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 15 มิ.ย.-16 ก.ค.)

“ความรักไม่ค่อยชัดเจน” ดวงดาวตัวช่วยในปี 2563 ของชาวราศีเมถุนไม่ค่อยแน่นอน ดังนั้น ปีนี้จึงเป็นปีที่ชาวราศีเมถุนต้องพึ่งพาอาศัยฝีมือและความสามารถของตัวเองเป็นหลัก หากใครมีฝีมืออยู่แล้ว ไม่ต้องกังวลใจ เชื่อว่าน่าจะเป็นปีแห่งความก้าวหน้าที่ดีและมีความสุขสบายใจที่มากขึ้นอย่างแน่นอน

การเริ่มต้นความรักครั้งใหม่ของชาวราศีเมถุนดูเหมือนจะยังไม่ค่อยชัดเจน เพราะดวงแห่งการเริ่มต้นความรักจะไปอยู่ช่วงปลายปี ดังนั้นอยากให้คุณโสด มุ่งมั่นตั้งใจทำงานหรือใช้เวลาดูแลครอบครัวหรือญาติผู้ใหญ่ไปก่อน สำหรับคนที่มีคนรักแล้วการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความรักกำลังจะเกิดขึ้นในปี นี้ ใครที่มีเรื่องหยุ่มหยุ่ม ทะเลาะกันบ่อยก็ขอให้อภัยต่อกัน ในปีนี้ดวงดาวแรง ถ้าเราไม่ร่วมมือหรือช่วยกันแก้ไขปัญหาในเรื่องความรักก็อาจมีเรื่องให้ต้องหนักใจอยู่พอสมควร

ราศีกรกฎ (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 17 ก.ค.-16 ส.ค.)

“หายเหนื่อยด้านการเงิน” ปี 2563 เป็นปีที่ชาวราศีกรกฎพบกับความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของชีวิตในหลาย ๆ เรื่อง เพราะดวงดาวในปีนี้มีพลังและความผันผวนหลายอย่าง แต่อย่ากังวลใจไป เพราะถ้าให้เทียบกันแล้ว โดยรวมถือว่าน่าจะเป็นปีที่มีข่าวดีเข้ามามากกว่าในช่วงปีที่ผ่านมา ดังนั้น ขอให้ชาวราศีกรกฎเตรียมตัวพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สิ่งที่ดีในอนาคต

เรื่องการเงินน่าจะเป็นเรื่องที่ทำให้ชาวราศีกรกฎหายเหนื่อย เพราะมีโอกาสเรื่องการเงินที่ดีขึ้น มีตัวช่วย มีคนเมตตา โดยในปีนี้ทั้งเรื่องเงินและเรื่องงานจะมีผู้ใหญ่หรือมีคนคอยให้ความช่วยเหลือ และมีโอกาสที่มีเงินเพิ่มขึ้นหรือได้ลงหลักปักฐานในชีวิตการทำงานหรือการเงินนั้นอยู่ในจุดที่ดีเช่นเดียวกัน และในปีนี้จะเป็ปีที่คุณก้าวไปสู่อีกขั้นหนึ่งของชีวิตการทำงาน ซึ่งเป็นเส้นทางที่ต้องมีความรับผิดชอบ มีบริวารที่มากขึ้น หรือมีเรื่องที่ต้องดูแลตัดสินใจมากขึ้น

ราศีสิงห์ (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 17 ส.ค.-16 ก.ย.)

“ต้องเกี่ยวข้องกับเงินก้อนใหญ่” ในปี 2563 ถือเป็นปีที่ชาวราศีสิงห์เริ่มเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี โดยภาพรวมแล้วจะเป็นปีที่จะมีการเปลี่ยนแปลงและมีความชัดเจนของชีวิตดีกว่าปีที่ผ่านมา ในช่วงปีที่แล้วราศีสิงห์จะมีความติดขัดหลายอย่าง มีเรื่องวุ่นวายเกิดขึ้น แต่ในปีนี้จะทุกอย่างจะเข้าสู่จุดที่เดินหน้า มีความสำเร็จ ความก้าวหน้าที่ดีมากขึ้นอย่างแน่นอน

ปีนี้จะจะเป็นปีที่คุณต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินจำนวนมาก ๆ บางคนอาจมีเรื่องวุ่นวายเกี่ยวกับทรัพย์สิน มรดก ที่ดิน รวมถึงการลงทุนหรือการทำธุรกิจต่าง ๆ ต้องอาศัยการหมุนเงินมากเป็นพิเศษ ดังนั้นชาวราศีสิงห์ควรวางแผนการเงินให้รอบคอบ ไม่ว่าจะเป็นการทำบัญชี ศึกษาเรื่องกฎหมาย ข้อตกลง เพราะต้องยุ่งเกี่ยวกับเงินจำนวนมากและบางเรื่องนั้นอาจจะเป็นเรื่องใหม่ที่เราไม่ถนัด ไม่คุ้นเคย หากไม่เตรียมความพร้อมให้ดี โอกาสที่จะถูกโกงหรือมีปัญหาด้านการเงินเกิดขึ้นได้

ราศีกันย์ (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 17 ก.ย.-17 ต.ค.)

“มีโอกาสน่าสนใจ ๆ ในการทำงาน” ปี 2563 ชาวราศีกันย์เป็นปีที่มีความก้าวหน้าในชีวิตที่มากขึ้นกว่าในปีที่ผ่านมา ถือว่าโดยรวมแล้วจะเป็นปีที่มีข่าวดีหลายอย่างรออยู่ เชื่อว่าในทุกเรื่องนั้นเป็นโอกาสแห่งการก้าวหน้า เป็นราศีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือการเริ่มต้นสิ่งใหม่ที่ดีกว่าปีที่ผ่านมา ข้อควรระวังคือภาพรวมในปีนี้เป็นปีที่ดวงดาวผันผวนค่อนข้างสูง แม้ราศีกันย์จะดวงดีขึ้น แต่ก็ต้องระมัดระวังความไม่แน่นอนหรือเรื่องวุ่นวายบางอย่างที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในบางช่วงบางเดือนของปีนี้

ในปีนี้ ใครที่เคยมีความไม่ลงตัวเรื่องงานและได้ย้ายงานแล้ว ในปีนี้งานใหม่จะทำให้เกิดความสำเร็จ ความก้าวหน้าที่ดีสำหรับดวงของคุณ ส่วนใครที่ตั้งใจอยากเปลี่ยนงานในปีนี้ก็สามารทำได้ โดยดวงในเรื่องการเปลี่ยนแปลงจะอยู่ในช่วงประมาณเดือนกันยายนไปแล้ว ซึ่งจะเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมหรือโอกาสน่าสนใจ ๆ ในการทำงานเข้ามามากขึ้น

ราศีตุล (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 18 ต.ค.-16 พ.ย.)

“ระมัดระวังเรื่องสุขภาพและอุบัติเหตุ” ปี 2563 เป็นปีที่ชาวราศีตุลมีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเกิดขึ้นกับชีวิต เพราะดวงดาวเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ส่งผลกระทบกับชาวราศีตุล แต่โชคดีราศีตุลไม่ได้รับผลจากดวงดาวร้ายมากนัก ทำให้ปีนี้น่าจะเป็นปีที่คุณสามารถดูแลตัวเองได้และมีข่าวดีในเรื่องอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น

เรื่องสุขภาพและอุบัติเหตุเป็นเรื่องที่ต้องระวัง เพราะปีนี้ราศีตุลมีงานค่อนข้างมากและมีเรื่องวุ่นวายหลายอย่าง บางครั้งความวุ่นวายในเชิงการทำงานเหล่านี้อาจทำให้เกิดปัญหาในเชิงสุขภาพได้ ดังนั้นต้องระมัดระวัง ใครที่พักผ่อนน้อยหรือต้องเดินทางบ่อยต้องวางแผนดูแลตัวเองเรื่องสุขภาพด้วย ส่วนโรคภัยไข้เจ็บหนัก ๆ ไม่มีอะไรที่น่าเป็นห่วงนัก

ราศีพิจิก (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 17 พ.ย. -15 ธ.ค.)

“ความรักค่อนข้างแปราะบาง” ปี 2563 เป็นปีที่ราหุมิผลกับดวงดาวของชาวราศีพิจิก ดังนั้นการวางแผนเตรียมตัว ตั้งรับและใช้ชีวิตให้สอดคล้องกับดวงดาวในทางที่ดีจะส่งผลทำให้ปีนี้เป็นปีแห่งความสำเร็จได้อย่างไม่ยากนัก

ชาวราศีพิจิกต้องดูแลเอาใจใส่เรื่องความรักเป็นพิเศษ เพราะอาจมีประเด็นปัญหาในเชิงความรักได้ง่าย ปีนี้เป็นปีที่เรื่องความรักค่อนข้างแปราะบาง คนที่มีคู่รักอยู่แล้วต้องพยายามดูแลความสัมพันธ์กันดี ๆ บางครั้งเรื่องเล็กน้อยอาจกลายเป็นเรื่องใหญ่โตได้ ถ้ารู้สึกว่าการรักสันคลอนหรือมีปัญหาต้องรีบปรับความเข้าใจ รีบแก้ปัญหา จะได้ไม่มีเรื่องวุ่นวายใจเกิดขึ้นตามมาในภายหลัง นอกจากนี้ดาวราหูอาจมีผลทำให้ความรักมีประเด็นเรื่องความไม่ไว้วางใจกัน มีปัญหาเรื่องมือที่สามเกิดขึ้นได้

คำแนะนำ หาโอกาสออกไปท่องเที่ยวกับคนรักด้วยกันบ่อย ๆ จะช่วยลดความแรงของดวงดาวให้น้อยลงได้ หากไม่ได้ไปไหนเลยก็อาจทำให้เกิดความวุ่นวายหรือเกิดเรื่องจุกจิกหยาบคายหลายอย่างตามมา

ราศีธนู (ผู้ที่เกิดระหว่างวันที่ 16 ธ.ค.-14 ม.ค.)

“ต้องดูแลเรื่องสุขภาพเป็นพิเศษ” ปี 2563 ราศีธนูเป็นราศีแห่งความสำเร็จ ความก้าวหน้า แต่เรื่องที่สำคัญ คือ ในช่วงที่ดวงดาวเปลี่ยนแปลงมากขึ้น อาจมีบางช่วงบางเวลาในชีวิตที่มีความวุ่นวาย มีเรื่องต้องกังวลใจเกิดขึ้นได้ ดังนั้นต้องเตรียมตัวและวางแผนให้ดี อดทนเพื่อความสำเร็จที่ดีขึ้น เรื่องสุขภาพเป็นเรื่องที่ต้องเตือน เพราะปีนี้ดวงดาวค่อนข้างผันผวนมาก “เดี๋ยวดี เดี๋ยวร้าย” ใครที่มีโรคประจำตัวอยู่แล้ว หรือมีปัญหาสุขภาพตั้งแต่ปีที่ผ่านมาในปีนี้อาจต้องดูแลกันอย่างต่อเนื่อง

ข่าวดีคือ ในช่วงปลายปีประมาณเดือนกันยายนไปแล้ว ดวงเรื่องสุขภาพจะเริ่มดีขึ้น ดังนั้น หากมีความกังวลใจเรื่องเจ็บป่วยหรือมีโรคเรื้อรัง เชื่อมันว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ อาจจะได้เจอกับวิธีการรักษาที่ดี ยาที่ดี หรือหมอที่ช่วยดูแลเป็นพิเศษ ซึ่งจะทำให้ภาพรวมเรื่องสุขภาพออกมาดียิ่งขึ้น คำแนะนำ ไม่ว่าจะดวงจะดีมากเพียงใด อย่าประมาทเนื่องจากปีนี้เป็นปีที่มีความผันผวนมาก และเป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว หากจิตใจเรามีปัญหาจะส่งผลทำให้สุขภาพร่างกายมีปัญหาตามไปด้วยได้

จากคำพยากรณ์ดวงชะตาของแต่ละราศีข้างต้น จะเห็นได้ว่า “หมอช้าง” ได้ใช้ทั้งหลักโหราศาสตร์ด้วยวิธีการพยากรณ์ตามหลักการคำนวณดวงชะตาของแต่ละราศีและการเคลื่อนย้ายของดวงดาวต่าง ๆ เป็นหลักในการพยากรณ์ครั้งนี้ พร้อมใช้หลักธรรมและหลักวิทยาศาสตร์ในการให้คำแนะนำการปฏิบัติตนหรือการวางตัวเพื่อให้ผ่านพ้นเคราะห์กรรมหรือสิ่งที่ไม่ดีนั้น ๆ โดยอันที่จริงแล้ว คำเตือนหรือข้อแนะนำต่าง ๆ ตามหลักโหราศาสตร์ส่วนใหญ่มักสอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนของทุกศาสนาที่ต่างสอนให้ทุกคนเป็นคนดี ไม่ทำความชั่ว มีความอดทนอดกลั้น ซึ่งตรงกับคำสอนที่เป็นหลักหรือเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนาหรือที่เรียกว่า “โอวาทปาฏิโมกข์” ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ประกาศไว้ว่า “จงทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์” ที่ได้ประทานไว้ในวันมาฆบูชา ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการเตือนสติได้กับทุกสังคม ทุกยุค และทุกสมัย กล่าวโดยสรุปไม่ว่าในปี 2563 ดวงชะตาราศีของเราจะดีหรือไม่ดีอย่างไร แต่หากเรานั้นถือหลักธรรม โดยมุ่งเน้นทำแต่ความดี ไม่กระทำความชั่ว ยึดถือศีล 5 เป็นหลักในการดำรงชีวิตและคิดแต่ในสิ่งที่ดีแล้ว เหล่านี้จะนำพาให้เราได้พบเจอแต่ความสุขและสิ่งที่ดีที่สุดในที่สุดเช่นเดียวกัน

บรรณานุกรม

กรมสุขภาพจิต. (ม.ป.ป.). **ฐานข้อมูลวิจัยการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต.** สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2562
จาก <https://www.dmh.go.th/abstract/nurse/details.asp?id=2756>

จักรเทพ รำพึงกิจ. (2551). การศึกษาเชิงวิเคราะห์พระสนะของพุทธปรัชญาเถรวาทที่มีต่อโหราศาสตร์
ในยุคปัจจุบัน. (สารนิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, บัณฑิต
วิทยาลัย, สาขาพุทธศาสนาและปรัชญา.

โหราศาสตร์กับสังคมไทย. (12 ธันวาคม 2557). สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2562 จาก
<https://sites.google.com/site/buddhistastro/lesson-p-1-horasastr-beuxng-tn/horasastr/horasastrkabsangkhmthiy>

ทศพร ศรีตุลา. (25 พฤศจิกายน 2563). **ดูดวงหมอข้าง ปี 2563 เชื่อดวง 12 ราศี ราศีไหนจะรุ่ง ราศีไหน
จะร่วง มาดูกัน.** สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2562 จาก [https://www.amarinbooks.com/ดูดวง
หมอข้าง-ปี-2563-เชื่อดวง-12/](https://www.amarinbooks.com/ดูดวงหมอข้าง-ปี-2563-เชื่อดวง-12/)

“โอวาทปาฏิโมกข์” หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา. (1 มีนาคม 2561). **เดลินิวส์.** สืบค้น 28 พ.ย. 2562
จาก <https://www.dailynews.co.th/article/629848>

ภาพอ้างอิง

12 ราศี. (มิถุนายน 2558). สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2562 จาก <https://line.kapook.com/view119976.html>

เกาะกระแสไฟ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อรถรับจ้างสาธารณะ ผ่านแอปพลิเคชันแบบถูกกฎหมาย

เรียบเรียงโดย...อัญชลี จวงจันทร์

ที่มา: ความคิดเห็นของประชาชนต่อรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันแบบถูกกฎหมาย. โดย ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2562, <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/854825>

ปัจจุบันสังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล การนำระบบดิจิทัลเข้ามาช่วยสนับสนุนการดำเนินงานทางธุรกิจ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวก รวดเร็ว ในการดำเนินการทางธุรกิจด้านของผู้ค้าและลูกค้า เพื่อให้สามารถเข้าถึงและตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด ซึ่งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนตามยุคสมัยและค่านิยม กล่าวคือ วิถีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะกระทำผ่านโทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟนที่อำนวยความสะดวกรวดเร็วได้เป็นอย่างดี

การเติบโตด้านเทคโนโลยีสื่อสารทำให้โทรศัพท์มือถือเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน มีการพัฒนาแอปพลิเคชันที่ปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม ทำให้การดำเนินชีวิตสะดวกสบายมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ นำมาสู่การที่ผู้ใช้บริการรถแท็กซี่หันมาใช้บริการรถรับจ้างสาธารณะ เนื่องจากปัญหาผู้ขับรถแท็กซี่ปฏิเสธผู้โดยสาร การเรียกบริการรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชัน หรือ Grab จึงเป็นที่นิยมกันมากขึ้น

Grab คือ ธุรกิจการให้บริการเรียกรถโดยสารสาธารณะผ่านแอปพลิเคชัน ซึ่งธุรกิจนี้เกิดจากแนวคิดในการต้องการที่จะแก้ปัญหาการเรียกรถแท็กซี่ที่ยากลำบาก โดยอาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

เข้ามาช่วย และสามารถสนองตอบต่อวิถีชีวิตของคนยุคใหม่ผ่านแอปพลิเคชัน ซึ่งแอปพลิเคชันนี้สามารถช่วยระบุตำแหน่งสถานที่เพื่อให้รถมารับได้ ติดตามกรณีของหายได้แสดงความคิดเห็นหลังใช้บริการได้และมีความปลอดภัยที่ผู้โดยสารสามารถรู้ชื่อและรูปลักษณะคนขับก่อนใช้บริการได้ ทำให้แอปพลิเคชันได้รับความนิยมโดยเฉพาะในกลุ่มคนวัยทำงานและนักท่องเที่ยวที่ต้องการความสะดวก

อย่างไรก็ตาม การนำรถส่วนบุคคลมารับจ้างโดยสารผ่านแอปพลิเคชันเป็นเรื่องที่กำลังได้รับความสนใจของสังคมในการทำให้ถูกกฎหมาย โอกาสนี้เกาะกระแสโพลจึงขอเสนอผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันแบบถูกกฎหมาย โดยศูนย์วิจัยกรุงเทพโพล ซึ่งมีวัตถุประสงค์การสำรวจ คือ 1) เพื่อสะท้อนความเห็นต่อรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมาย 2) เพื่อสะท้อนถึงประโยชน์ที่ได้รับถ้ารถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมายแล้ว 3) เพื่อต้องการทราบเรื่องที่ยกให้เพิ่มเติมหากรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมายแล้ว และมีประชากรในการสำรวจใช้การสุ่มตัวอย่างจากประชาชนทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ เป็นการสุ่มสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์จากฐานข้อมูลของกรุงเทพโพล ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) แล้วใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักด้วยข้อมูลประชากรศาสตร์จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เก็บข้อมูลจากประชาชนจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน 1,150 คน รายละเอียดผลการสำรวจมีดังต่อไปนี้

ผลสำรวจ “ความคิดเห็นของประชาชนต่อรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันแบบถูกกฎหมาย”
 สำรวจจากประชาชนทุกภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน 1,150 คน ระหว่างวันที่ 12-14 พฤศจิกายน 2562

1. ความเห็นต่อรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชัน	ร้อยละ
อันดับ 1 สร้างทางเลือกให้ผู้โดยสารไม่ผูกขาดการเดินทาง	70.5
อันดับ 2 ทันสมัย สมาร์ทแท็กซี่	40.6
อันดับ 3 ยุ่งยากต้องใช้อินเทอร์เน็ต	22.6
อันดับ 4 ต้องโหลดแอปพลิเคชัน ใช้ผ่านแอปพลิเคชัน	21.3

2. เห็นด้วยหรือไม่กับการทำให้รถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมาย	ร้อยละ
อันดับ 1 เห็นด้วย	95.7
อันดับ 2 ไม่เห็นด้วย	3.9
อันดับ 3 ไม่แน่ใจ	0.4

3. ถ้ารถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมายแล้ว จะเกิดประโยชน์อะไรแก่ผู้โดยสาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	ร้อยละ
อันดับ 1 ปลอดภัย เพราะมีข้อมูลผู้ขับและทะเบียนรถเป็นหลักฐานในแอปพลิเคชัน	71.6
อันดับ 2 ไม่ปฏิเสธผู้โดยสาร เรียกใช้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง	62.4
อันดับ 3 ได้ทราบค่าบริการและระยะทางได้ก่อนเดินทาง	54.8
อันดับ 4 แท็กซี่จะได้พัฒนาการบริการเพื่อแข่งขัน	48.3

3. ถ้ารถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมายแล้ว จะเกิดประโยชน์อะไรแก่ผู้โดยสาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (ต่อ)	ร้อยละ
อันดับ 5 เลือกประเภทรถให้เหมาะกับจำนวนผู้ร่วมเดินทางได้	41.7
อันดับ 6 ลดความขัดแย้งการแย่งลูกค้ากับแท็กซี่ หรือวินมอเตอร์ไซค์รับจ้างที่ถูกกฎหมาย	39.5
อันดับ 7 การเดินทางแม่นยำไม่หลงหรือขั้ววน	37.6
อันดับ 8 มีโปรโมชั่นใช้ลดราคาค่าบริการได้	32.1

4. เรื่องที่ท่านอยากให้เพิ่มเติมหากรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมายแล้ว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	ร้อยละ
อันดับ 1 มีข้อบังคับ มารยาท การให้บริการของคนขับ	67.9
อันดับ 2 มีเรทอัตราค่าโดยสารที่ยุติธรรม	56.7
อันดับ 3 มีสภาพรถใหม่พร้อมใช้งาน	56.1
อันดับ 4 มีสติ๊กเกอร์หรือสัญลักษณ์บ่งบอกที่ตัวรถ	54.6
อันดับ 5 มีความสะอาดทั้งรถและคนขับ	48.8
อันดับ 6 อื่น ๆ อาทิเช่น มีการอบรมก่อนขับ มีกฎระเบียบชัดเจน	1.7

เมื่อพิจารณารายละเอียดผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันแบบถูกกฎหมาย พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ประเด็นแรก คือ ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า รถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันสร้างทางเลือกให้ผู้โดยสารไม่ผูกขาดการเดินทาง รองลงมาคือ ทันสมัย

ประเด็นที่สอง คือ เห็นด้วยหรือไม่กับการทำให้รถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมายพบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย

ประเด็นที่สาม คือ ถ้ารถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมาย แล้วจะเกิดประโยชน์อะไรแก่ผู้โดยสารส่วนใหญ่เห็นว่า ปลอดภัย เพราะมีข้อมูลผู้ขับและทะเบียนรถเป็นหลักฐานในแอปพลิเคชัน รองลงมาเห็นว่า ไม่ปฏิเสธโดยสารเรียกใช้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง และลำดับต่อมาคือ ได้ทราบค่าบริการและระยะทางก่อนเดินทาง

ประเด็นที่สี่ คือ เรื่องที่อยากให้เพิ่มเติมหากรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมายแล้วพบว่า ส่วนใหญ่อยากให้มีข้อบังคับมารยาท การให้บริการของคนขับ รองลงมาอยากให้มีเรทอัตราค่าโดยสารที่ยุติธรรม และถัดมาคือ อยากให้มีสภาพรถใหม่พร้อมใช้งาน

กล่าวโดยภาพรวมจากผลการสำรวจ คือ ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการทำให้รถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันถูกกฎหมายโดยเห็นว่ารถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันสร้างทางเลือกให้ผู้โดยสาร และเห็นประโยชน์ด้านความปลอดภัย รองลงมาคือ ไม่ปฏิเสธผู้โดยสารและสะดวกใช้งานง่าย และลำดับถัดมาชี้หากถูกกฎหมายแล้วอยากให้มีข้อบังคับ มารยาท การให้บริการของคนขับ

จากที่กล่าวมาข้างต้น การทำให้ได้รับแจ้งข่าวสารผ่านแอปพลิเคชันเป็นรถที่ถูกกฎหมาย ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้โดยสารที่สามารถเรียกรถได้สะดวก ปลอดภัย เพราะสามารถรู้ชื่อและรูปลักษณะของคนขับ ซึ่งขณะนี้การทำให้ได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวถูกกฎหมาย ได้มีการร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายการให้บริการรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันแบบถูกกฎหมาย ประกอบด้วย กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำรถยนต์ส่วนบุคคลมารับจ้างผ่านแอปพลิเคชัน และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และการออกใบอนุญาตสำหรับนิติบุคคลที่ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการการรับจ้างบรรทุกผู้โดยสาร ซึ่งกฎกระทรวงทั้งสองฉบับมีกรอบเวลาภายใน 6 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2562-มีนาคม 2563 และรอกกรมการขนส่งทางบก เสนอร่างกฎหมายให้กระทรวงคมนาคมพิจารณาก่อนที่จะเสนอต่อไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจร่าง กฎกระทรวงทั้ง 2 ฉบับ และเมื่อกฤษฎีกาให้ความเห็นกลับแล้วจะเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยคาดว่ากระบวนการทั้งหมดจะเสร็จสิ้นในเดือนมีนาคม 2563 ทั้งนี้ กรมการขนส่งทางบกได้มีการทำ ประชาพิจารณ์เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำรถยนต์ส่วนบุคคลมารับจ้างผ่านแอปพลิเคชัน เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือให้ ข้อเสนอแนะต่อประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้การออกกฎหมายดังกล่าวมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความเป็นจริงของ การให้บริการ ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อทั้งผู้ขับ ผู้โดยสาร สังคมและ ประเทศชาติโดยภาพรวมผ่านทางเว็บไซต์กรมการขนส่งทางบก <http://dlt.go.th/th/announce> เว็บไซต์ สำนักงานกฎหมายกรมการขนส่งทางบก <http://elaw.dlt.go.th/> ซึ่งเสร็จสิ้นแล้วเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562 ที่ผ่านมา ซึ่งต่อจากนี้จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ และส่งไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจร่างกฎหมายเพื่อประกาศเป็นกฎกระทรวงต่อไป

บรรณานุกรม

กรุงเทพโพล: “ความเห็นของประชาชนต่อรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันแบบถูกกฎหมาย”.

(22 พฤศจิกายน 2562). สืบค้น 6 ธันวาคม 2562 จาก <http://www.ryt9.com/s/bkp/3068420>

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. “ความเห็นของประชาชนต่อรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันแบบ ถูกกฎหมาย”. (18 พฤศจิกายน 2562). สืบค้น 2 ธันวาคม 2562

จาก <http://bangkokpoll.bu.ac.th/>

ชนิตา แหลมคม และกุลกัญญา ณ ป้อมเพชร. (2561). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการใช้บริการ เรียกรถแท็กซี่ผ่านแอปพลิเคชัน Grab ของผู้โดยสารในเขตภาคกลาง. สืบค้น 2 ธันวาคม 2562

จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/fam/article/download/207124/143934/>

ภาพอ้างอิง

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. “ความเห็นของประชาชนต่อรถรับจ้างสาธารณะผ่านแอปพลิเคชันแบบ ถูกกฎหมาย”. (2562). สืบค้น 24 ธันวาคม 2562 จาก

<https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/854825>

รอบโลกวิจัย

มาตรการลดจำนวนผู้ขับขี่สูงอายุของญี่ปุ่น

เรียบเรียงโดย... วิลาสิณี ฉายรัตน์ตระกูล

ที่มา: *Japan is trying to get doddering drivers to give up their licences.* by Satoshi Kambayashi, (2018), <https://www.economist.com/asia/2018/03/01/japan-is-trying-to-get-doddering-drivers-to-give-up-their-licences>

“สังคมผู้สูงอายุ” เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในหลายภูมิภาคของโลก สื่อมวลชนต่างนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งให้อยู่อย่างเดี๋ยวตายในชนบท นักวิชาการชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของสังคมผู้สูงอายุที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งทำให้รัฐบาลของแต่ละประเทศออกนโยบายทางสังคมที่มีเป้าหมายเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุดังกล่าว แต่แนวทางการกำหนดและการดำเนินนโยบายของแต่ละประเทศก็มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับพัฒนาการของสังคมสูงอายุและโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ นอกจากนี้ ผลการศึกษาสถิติโครงสร้างประชากรแสดงให้เห็นว่า ประเทศพัฒนาแล้วมีแนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเร็วกว่าประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งประเทศส่วนใหญ่ในทวีปยุโรปได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. 2407-2490 ตามมาด้วยหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย ยกเว้นญี่ปุ่น ที่เข้าสู่สังคมสูงวัยเร็วกว่าประเทศอื่น และเป็นประเทศที่มีสัดส่วนประชากรสูงอายุมากที่สุดในโลก (สุรพงษ์ มาลี, 2561; พิชนิวรรณ เชื้อเล็ก และ ธวัชททัย บุญรัตนเสวี, 2561)

เมื่อต้นปี 2561 จำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 75 ปี มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งมากกว่าจำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุอยู่ระหว่าง 65-74 ปี เท่ากับว่าผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุขั้นปลาย อีกทั้งยังมีการคาดการณ์ว่ากลุ่มผู้สูงอายุขั้นปลายจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยเดือนละประมาณ 30,000 คน จนกระทั่งเมื่อถึงปี 2608 คาดว่าจะมีผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 65 ปี จำนวน 1 คน ในประชากรทุก 2.6 คน และมีผู้สูงอายุที่มีอายุ

มากกว่า 75 ปี จำนวน 1 คน ในประชากรทุก 3.9 คน (กระทรวงพาณิชย์, กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2562) จากปรากฏการณ์ดังกล่าว รัฐบาลญี่ปุ่นเริ่มปรับตัวเพื่อสร้างเมืองที่ผู้สูงอายุสามารถอยู่อาศัยและดำรงชีพได้อย่างสะดวกสบาย แม้กระนั้น ยังคงปรากฏปัญหาที่สืบเนื่องจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อาทิ ความไม่เพียงพอของบ้านพักผู้สูงอายุและผู้ให้บริการด้านการดูแลผู้สูงอายุ แต่ในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมา ญี่ปุ่นประสบกับปัญหาใหม่ประการหนึ่งที่กำลังกลายเป็นประเด็นทางสังคมที่ประชาชนให้ความสนใจและภาครัฐจำเป็นต้องยกระดับการเฝ้าระวัง นั่นคือ อุบัติเหตุการจราจรที่เกิดขึ้นจากผู้ขับขี่สูงอายุ (ณัฐพงศ์ ไชยวานิชย์ผล, 2560)

ข้อมูลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติญี่ปุ่น ชี้ให้เห็นว่า ปี 2559 เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนที่เกิดจากผู้ขับขี่รถยนต์ผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 65 ปี สูงถึง 965 คดี ซึ่งนับเป็น 1 ใน 4 ของยอดอุบัติเหตุทางรถยนต์ของญี่ปุ่นประจำปี 2559 (ญี่ปุ่นเดลินิวส์รับมือปัญหาคนชราขับรถ, 2560) ต่อมา ปี 2560 อุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ขับขี่รถยนต์สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ถึงร้อยละ 14.8 คิดเป็นจำนวน 3,099 รายทั่วประเทศ ขณะที่จำนวนอุบัติเหตุดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในทางกลับกัน จำนวนผู้ขับขี่สูงอายุกลับเพิ่มสูงขึ้น เมื่อนับถึงสิ้นปี 2561 พบว่า ญี่ปุ่นมีผู้ขับขี่ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 75 ปี เป็นจำนวนมากถึง 5,630,000 คน และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติญี่ปุ่นจำเป็นต้องออกมาตรการป้องกันเพื่อควบคุมอุบัติเหตุการจราจรดังกล่าว (แนวระวีจัดการผู้สูงอายุวัยเล็กรับรถ, 2562)

ปัจจุบัน แม้ญี่ปุ่นจะยังไม่มีมาตรการจำกัดอายุขั้นสูงที่ได้รับอนุญาตให้ขับรถ แต่ได้มีการปรับปรุงกฎหมายจราจรเพื่อให้การทดสอบสำหรับผู้ขับขี่สูงวัยมีความเข้มงวดมากขึ้น กล่าวคือ การต่ออายุใบอนุญาตขับรถแต่ละครั้ง โดยปกติ ผู้ขับขี่จะต้องต่ออายุครั้งละ 5 ปี จนถึงอายุ 70 ปี แต่กรณีสำหรับผู้ขับขี่ที่มีอายุ 71 ปี ณ วันที่ยื่นเรื่อง อายุของใบอนุญาตขับรถที่สามารถต่อได้จะลดลงเหลือ 4 ปี และกรณีสำหรับผู้ขับขี่ที่มีอายุ 72 ปีหรือมากกว่า อายุใบอนุญาตขับรถที่สามารถต่อได้จะลดลงเหลือ 3 ปี ซึ่งการต่ออายุแต่ละครั้ง ผู้ขับขี่สูงอายุจะต้องเข้ารับการตรวจสมรรถภาพทางการมองเห็นและการได้ยินที่จะช่วยยืนยันถึงความพร้อมของผู้ขับขี่สูงอายุว่าสามารถขับขี่ได้อย่างปลอดภัย (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, 2557)

นอกจากนั้น คณะกรรมาธิการสำนักงานตำรวจแห่งชาติญี่ปุ่นยังอยู่ระหว่างการพิจารณากำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมในการออกใบขับขี่ให้ผู้ขับขี่สูงอายุ ด้วยการจำกัดให้ขับรถได้เฉพาะยานพาหนะที่กำหนดไว้และในพื้นที่ที่กำหนดไว้ (แนวระวีจัดการผู้สูงวัยเล็กรับรถ, 2562) ยิ่งไปกว่านั้น ในแต่ละเมืองของญี่ปุ่นได้ออกโครงการเฉพาะเพื่อชักชวนให้ผู้ขับขี่สูงอายุขึ้นใบอนุญาตขับรถให้แก่ภาครัฐ ยกตัวอย่างเช่น

1. เมืองคะนุมะ จังหวัดโทซิงิ มีโครงการมอบส่วนลดค่าทำศพ ส่วนลดค่าอาหาร ส่วนลดค่ารถแท็กซี่ และให้ตัวรถโดยสารประจำทางแก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 75 ปีขึ้นไป ที่นำใบอนุญาตขับขี่รถยนต์คืนให้แก่ทางการ (ญี่ปุ่นเดลินิวส์รับมือปัญหาคนชราขับรถ, 2560)

2. นครโอซากา มีโครงการคืนใบอนุญาตขับรถสำหรับผู้สูงอายุ โดยสมัครให้ผู้มีใบอนุญาตขับรถที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ทำเรื่องขอคืนใบอนุญาตขับรถ โดยทางการจะออกใบรับรองประวัติการขับขี่ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับใบอนุญาตขับรถ แต่เรียกว่าใบรับรองประวัติการขับขี่และแสดงข้อความว่าไม่สามารถใช้ขับขี่ได้ กล่าวคือ บุคคลผู้ถือใบรับรองประวัติการขับขี่เคยมีใบอนุญาตขับรถ แต่ปัจจุบันไม่ประสงค์ที่จะขับรถแล้ว ซึ่งใบรับรองดังกล่าวนี้สามารถใช้แสดงเพื่อรับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน เช่น การใช้ระบบขนส่งสาธารณะได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การได้รับส่วนลดจากร้านค้าต่าง ๆ เป็นต้น (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, 2557)

อย่างไรก็ตาม แม้ภาครัฐของญี่ปุ่นจะพยายามหามาตรการลดจำนวนผู้ชราอายุ ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะให้ดีขึ้นเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ผู้สูงอายุ แต่ผลกระทบของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นบางรายเล็งเห็นว่า การเลิกขับรถเท่ากับต้องพึ่งพาผู้อื่น อีกทั้งสิ่งจูงใจที่ภาครัฐเสนอเพื่อแลกกับการขอคืนใบอนุญาตขับรถสำหรับผู้สูงอายุไม่ดึงดูดใจเท่าที่ควร ส่งผลให้ผู้สูงอายุหลายรายยืนยันที่จะขับรถด้วยตนเองต่อไป ซึ่งทำให้จำนวนอุบัติเหตุการจราจรที่เกิดขึ้นจากผู้ชราสูงอายุไม่ลดลง โดยทางกรมตำรวจญี่ปุ่น ชี้แจงว่า อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการที่ผู้ชราสูงอายุสับสนระหว่างการเหยียบเบรกกับการเหยียบคันเร่ง การควบคุมพวงมาลัยไม่อยู่ และความเสื่อมถอยของความสามารถในการตัดสินใจอย่างปัจจุบันทันด่วนที่ซาลง (ญี่ปุ่นเดินทางรับมือปัญหาคนชราขับรถ หลังตัวเลขอุบัติเหตุพุ่ง, 2560)

จากการศึกษามาตรการลดจำนวนผู้ชราอายุของญี่ปุ่นควบคู่ไปกับสถานการณ์ผู้ชราอายุสูงอายุของประเทศไทยในปัจจุบัน ผู้เขียนมีความเห็นว่า ประเทศไทยนั้นมีอัตราการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุสมบูรณ์แบบ (absolute aged society) เพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 11.10 เป็นร้อยละ 23.50 กล่าวคือ ปี 2570 จะมีประชากรสูงอายุคิดเป็น 1 ใน 4 ของประชากรทั้งประเทศ (อำไพรัตน์ อักษรพรหม, กฤษณา รุ่งโรจน์วิชัย, 2560) และรัฐบาลได้ดำเนินการเพื่อรองรับสภาวะการดังกล่าวในรูปแบบของกฎหมาย อาทิ แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 แต่ยังไม่ปรากฏบทบัญญัติทางกฎหมายที่ควบคุมในส่วนของการขับขี่ของผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ กรมขนส่งทางบกอยู่ในระหว่างศึกษาหาแนวทางการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายของผู้ชราอายุ โดยศึกษาหลักเกณฑ์ของต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับไทย ส่วนผู้สูงอายุที่ถือใบขับขี่ตลอดชีพจะไม่ถูกยกเลิก แต่อาจต้องเข้ารับการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายซ้ำตามระยะเวลาที่ทางกรมการขนส่งกำหนด (กรมขนส่งฯ เล็งให้ผู้สูงอายุทดสอบสมรรถภาพร่างกายใหม่ ป้องกันอุบัติเหตุ, 2561)

บรรณานุกรม

กรมขนส่งฯ เล็งให้ผู้สูงอายุทดสอบสมรรถภาพร่างกายใหม่ ป้องกันอุบัติเหตุ. (17 มกราคม 2561).

สืบค้น 28 สิงหาคม 2562 จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/269390>

กระทรวงพาณิชย์, กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (27 กุมภาพันธ์ 2562). DITP เผยธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ แนวโน้มสดใส ชี้ญี่ปุ่นเป็นแนวหน้าพัฒนาสินค้าและบริการในตลาดสังคมสูงอายุ เน้นแสวงหาความร่วมมือระหว่างประเทศ. สืบค้น 26 สิงหาคม 2562 จาก <https://gnews.apps.go.th/news?news=36436>

_____. (ตุลาคม 2561). สังคมผู้สูงอายุในญี่ปุ่นและแนวโน้ม ตลาดธุรกิจการดูแลผู้สูงอายุ. สืบค้น 29 สิงหาคม 2562 จาก https://www.ditp.go.th/contents_attach/347657/347657.pdf

ญี่ปุ่นเดินทางรับมือปัญหาคนชราขับรถ หลังตัวเลขอุบัติเหตุพุ่ง. (2 ตุลาคม 2560). มติชนออนไลน์. สืบค้น 26 สิงหาคม 2562 จาก https://www.matichon.co.th/lifestyle/news_682426

ณัฐพงศ์ ไชยวานิชย์ผล. (17 มิถุนายน 2560). ปัญหาจราจรในสังคมผู้สูงอายุและการแก้ปัญหาของประเทศญี่ปุ่น. สืบค้น 26 สิงหาคม 2562 จาก <https://thematter.co/thinkers/transportation-problem-in-aging-society/26343>

แนววิถีจัดการ “ผู้สูงอายุ” เลิกขับรถ. (8 พฤษภาคม 2562). สืบค้น 27 สิงหาคม 2562 จาก

<https://www.thebangkokinsight.com/142784/>

พัชนีวรรณ เชื้อเล็ก, และ ธวัชททัย บุญรัตน์เสวี. (2561). กำลังคนสูงวัย: ความท้าทายในการบริหารจัดการ.

วารสารข้าราชการสำนักงาน ก.พ., 60(4), 12-14.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์. (2557). **โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบใบอนุญาตขับรถให้เหมาะสมกับประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุรพงษ์ มาลี. (2561). **รู้จักสังคมสูงอายุและสถานการณ์ผู้สูงอายุ (ในประเทศไทย).** วารสารข้าราชการสำนักงาน ก.พ., 60(4), 5-8.

อำไพรัตน์ อักษรพรหม, และ กฤษณา รุ่งโรจน์วณิชย์. (2560). **รายงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมสำหรับครอบครัวที่มีผู้สูงอายุเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม.** กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น.

ภาพอ้างอิง

Satoshi Kambayashi. (March 1, 2018). **Japan is trying to get doddering drivers to give up their licences.** Retrieved August 30, 2019 from <https://www.economist.com/asia/2018/03/01/japan-is-trying-to-get-doddering-drivers-to-give-up-their-licences>